

CAPTAIN FANTASTIC

Jibbe Willems naar het filmscenario van Matt Ross (2014)

*Wie vecht kan verliezen,
wie niet vecht heeft al verloren.*

ROSA LUXEMBURG

Vader BEN

Oudste zoon BO (*worstelt met coming of age, zelfstandig worden met behoud*)

Oudste dochter RELLIAN (*ziet zichzelf als outsider, losbreken*)

Middelste kind VESPER (*wil alles bij elkaar houden – verdedigt Ben enorm*)

Jongste kind ZASJ (*jong, eigen, wild, intelligent, alien, trouw*)

Oma ABIGAIL (*liefdevol en autoritair, verbeter*)

TWEE ACTEURS (m/v/x) VOOR ALLE KLEINE GROTESKE ROLLEN

Jonge vrouw bij de *Outpost*.

Eigenaar van de *Outpost*.

Serveerder in het wegrestaurant.

Klant in het wegrestaurant.

Cassier in de supermarkt.

Hoofdcommissaris van de politie.

Eventueel ambulancebroeder.

Harper – de zus van Ben.

Jackson – de zoon van Harper.

Geestelijke

Advocaat

Agente

A - PARADISE LOST

1.1 OCHTENDROUTINE

Een groene ruimte, bos, planten, modder. Gecamoufleerde gestalten, kinderen, sluipen er rond. Een struik blijkt een mens. Uit de modder verschijnt een figuur. Ze verschijnen en verdwijnen, op jacht, speurend. Als een militaire eenheid. Gevaarlijk. Dodelijk.

Ben verschijnt. Spreekt het publiek direct aan.

BEN Regel één

let even allemaal op
regel één: geen schermpjes.

Als je een schermpje nodig hebt
om te overleven, nou,
dan ben je eigenlijk al dood.

Regel twee:
Lees het landschap en wees altijd alert.

Oké, *perimeter check*:
waar zijn de uitgangen?

Als je bij nood de uitgang nog moet zoeken,
dan ben je eigenlijk al dood.

Regel drie:
Wees je eigen morele kompas,
neem niet zomaar aan
wat een ander zegt -
blijf altijd zelf nadenken.

Verder:
we eten alleen wat we zelf plukken, planten of doden,
we gebruiken alleen geweld bij zelfverdediging,
we laten niemand onze verblijfplaats weten,
we blijven nooit lang op dezelfde plek,
we laten elkaar niet in de steek.

Elke ochtend begint met lichamelijke oefening,
dan voedselbereiding en ontbijt,
corvee, plant- en dierverzorging,
gevechtstraining en camouflagetechniek,
lunch, lezen, leren,
conditietraining, meditatie,
de avondmaaltijd bereiden en eten,

studie en discussie,
gezamenlijke afsluiting en slapen.

Per toerbeurt op wacht.

Het zijn eenvoudige regels,
maar belangrijke regels.

Onthoud ze.

Ben verdwijnt weer. Ook de anderen worden één met de omgeving.

Dan rent een jong kind voorbij. Zasje. Hen is in felle kleuren gekleed en kijkt om zich heen, knielt, smeert zich in met modder om zich te camoufleren, rent verder. Stokt. Kijkt in paniek om zich heen. Dan duikt, uit het groen, Bo op.

ZASJ Kom niet dichterbij.

BO Je bent omsingeld.

Zasje wil zich uit de voeten maken, maar achter hen verschijnen Vesper en Rellian.

ZASJ Ik maak je kapot.

VESPER Dreigen is alleen geloofwaardig
wanneer je in staat bent je dreigementen uit te voeren.

ZASJ Wil je het proberen?

RELIAN Geef je nou gewoon over.

ZASJ Nooit.

Zasje wil de andere kant op glippen, maar daar verschijnt Ben. Zasje is omsingeld.

ZASJ Shit.

BEN Wat heb je verkeerd gedaan?

ZASJ Niks.

VESPER Niks?

ZASJ Ik heb een dwaalspoor uitgezet,
ik heb mezelf met modder gecamoufleerd,
ik heb mijn geurspoor verborgen
door over mezelf heen te plassen –

VESPER Gadver!

RELIAN Superslim!

BO Heel effectief tegen parasieten.

RELIAN Zullen we nu naar huis?

BEN Wat ging er dan mis?

ZASJ Ik had gewoon pech.

BEN Dat kan.
Pech kan je niet voorkomen.
Je kan je er wel op voorbereiden.

RELLIAN Het gaat regenen.

VESPER Ben je van suiker?

BEN Wat zijn je opties.

ZASJ Vluchten of vechten.

VESPER Vluchten kan niet meer.

ZASJ Vechten dan.

BEN Wat zijn je wapens?

ZASJ Mijn vuisten .
Mijn voeten.
Mijn nagels.
Mijn tanden.

Mijn verstand.

VESPER Mag ik?

BEN Wacht even.

 Hij valt je van voren aan, wat doe je?

Ze spelen dit scenario rustig uit.

ZASJ Ik duik onder hem,
draai me om
en trap hem in zijn ballen.

BO Au!

ZASJ Sorry.

RELLIAN Supergoed juist.

ZASJ Ja?

BO Trots op je.

BEN Terug op positie.

Ben valt uit, slaat met een stok tegen hun zij. Zasj geeft geen kik.

RELIAN Oké, die is dood,
 kunnen we gaan?

BEN Opnieuw.

Rellian rolt met haar ogen.

Ben valt uit, Zasje stapt uit zijn baan, grijpt zijn arm en trekt eraan. Ben valt voorover.

VESPER Ja zo kan ik het ook.

Ben gebaart 'probeer maar'.

Vesper valt uit, Zasje pareert.

Dan laat Zasje een mes uit hun mouw glijden.

VESPER Hé Zasje heeft niet gezegd dat die een mes heeft!

BEN Zasje zei dat die verstand heeft.

VESPER Ja kom op dat is –

BO Slim.

BEN Mik op de lever, of de nieren.
 Als je je vijand niet uitschakelt
 maak je hem alleen gevaarlijker.

ZASJ Kan ik niet beter hier steken,
 voor een klaplong,
 of in de plexus solaris -

Bo geeft voor het publiek de plexus solaris aan.

BO Da's hier.

ZASJ - schuin omhoog, recht in het hart?

Dan is ze meteen dood.

BEN Als je daar blij van wordt, Zasje,
 moet je dat vooral doen.

Zasje valt uit.

VESPER Zasje heeft me geprikt!

ZASJ Klein beetje maar.

VESPER Au!

ZASJ Het bloedt niet eens.

VESPER Het is niet eerlijk!

BEN Dieren schreeuwen om verschillende redenen,
om territorium af te bakenen,
een vijand af te schrikken
of om hulp in te roepen.

Waarom schreeuw jij?

VESPER Pijn!

BEN Aanstellen is alleen nuttig als het effectief is.

Op dit moment doe je niets anders
dan roofdieren laten weten
dat ze hier een verzwakte prooi kunnen v-

Vesper schreeuwt, valt uit, raakt Zasje, die op de grond valt.

VESPER Het was een afleidingsmanoeuvre.

Ze zet haar schoen op Zasje's nek.

VESPER Krak.

RELIAN Dat is niet eerlijk.

BEN Doet dat ertoe?

Vesper biedt haar hand aan.

VESPER Goed gevochten Zasje.

Zasje neemt haar hand aan.

ZASJE Volgende keer pak ik je.

VESPER Knuffel?

Ze geven elkaar een knuffel.

BEN All right, sluiten we af met vijftig *push-ups* -

RELIAN Vijftig? Doe normaal!

BEN Met zestig *push-ups*, en dan kunnen we eten.

*Vesper werpt zich op de grond en begint met opdrukken, de anderen volgen, Relian ook,
met tegenzin. Misschien begint het te regenen. Het wordt een regendans.*

1.2 STUDIE-UURTJE

Het donker van de regenwolken gaat over in de schemer van de avond. Vuurvliegjes. Ze drogen zich af, kleden zich aan, bouwen een vuur. Het is knus. Ze koken boven het vuur. Delen eten uit.

BEN Zasj, kleren aan tijdens het eten.

ZASJ Argh!

Zasj trekt een dierenpak aan. Ze gaan bij elkaar zitten. Bij het vuur. Ze lezen.

Rellian zit iets buiten de groep.

Ben kijkt rond.

BEN Oké. Rel. Wat lees je?

RELIAN Gebroeders Karamazov.

Ben schrijft het op in een notitieboekje.

BEN Vind je het wat?

RELIAN Het onderwerp spreekt me wel aan ja.

BEN Dat dacht ik al.

BO *tegen Vesper*
 Waar gaat het dan over?

VESPER *tegen Bo*
 Vadermoord.

BO Ah.

BEN Je loopt een beetje achter op schema.

RELIAN Jaja.

BEN Over acht dagen overhoring.
 Vesp?

VESPER Ik heb net hoofdstuk 12 uit van
 De ontrafeling van de kosmos,
 over snaartheorie.

tot publiek Hoe het universum in elkaar zit, zeg maar.

BEN En volg je het nog?

VESPER Tuurlijk.

BEN Geen vragen over kwantumverstrengeling?

VESPER Nee hoor.

BEN Super. Dan mag je morgen een spreekbeurt houden
waarin je de unificatie van de vier fundamentele natuurkrachten verdedigt.
Bo en Rellian jullie komen met tegenargumenten.

Rellian, Bo en Vesper reageren tegelijk.

RELIAN mompelt
Jezus.

BO Oké.

VESPER Leuk!

BEN Ik verheug me.

*Ben stopt zijn notitieboekje weg. Er wordt gelezen. Rust. Ben pakt zijn gitaar. Sfeervol.
Bo, Vesper en Zasz leggen een voor een hun boeken weg en pakken ook een instrument.
Het is lief, maar ook een beetje zijig.*

*Dan duwt Rellian haar boek opzij. Chagrijnig. Ze wil de sfeer verstoren. Ze pakt haar
cajon en stuwt het ritme op. De anderen pakken het ritme en er ontstaat een wilde
improvisatie, tot deze hoogtepunt en eind bereikt.*

BEN Morgen nul zes uur dertig wektijd.
Welterusten.

BO VES Z Welterusten.

Rellian zegt niks. Licht uit.

ZASJ Pap? Waarom is mama nog niet terug.

BEN Omdat ze nog niet terug kan, lieverd.

RELIAN Je zei dat ze maar een week weg zou blijven.

BEN Dat zou ze ook -

RELIAN Ze is al drie maanden en twee weken weg.

BEN - maar de omstandigheden zijn veranderd.

RELIAN Welke omstandigheden?

BO Mama is heel erg ziek.

VESPER Papa, Bo doet neerbuigend.

BO Sorry ik wil niet neerbuigend doen,
ik probeer empathisch.

VESPER Sorry dan heb ik dat verkeerd begrepen.

RELIAN Wélke omstandigheden!

BEN Mama moet langer in het ziekenhuis blijven dan we dachten.

ZASJ Maar jij vindt toch dat je alleen naar het ziekenhuis moet gaan als je wil sterven aan medische incompetentie?

BEN Klopt, maar –

VESPER Jij vindt toch dat er te veel pillen worden geslikt en te weinig wordt nagedacht?

BEN Dat is ook zo, maar –

BO Jij vindt toch dat artsen sloofjes van Big Pharma zijn die meer om geld dan om gezondheid geven?

BEN Geen woord van gelogen, maar –

RELIAN de omstandigheden zijn veranderd.

BEN De omstandigheden zijn veranderd.

...

Je moeder kampt met een deficiëntie van de neurotransmitter serotonine -

BO *tot publiek*
depressief

VESPER *tot publiek*
manisch depressief

BO *tot publiek*
bipolair

ZASJ *tot publiek*
vaak heel ongelukkig zonder echt goede reden

BEN *onderbreekt, beetje ongeduldig*
ze zoeken op dit moment de beste antidepressiva

ZASJ *tot publiek*
pillen

BEN om de heropname van serotonine te remmen,

Zasj kijkt het publiek aan met een blik van 'dit begrijp ik ook niet'.

BEN door-

RELIAN Wanneer komt ze terug!

BEN Dat weet ik niet!

Stilte. Ben raapt zijn geduld weer bij elkaar. Haalt adem.

BEN Als er nieuws is, hoor ik dat morgen.

Donker.

2. BERICHTEN UIT DE WERELD

In het dorp, een stuk verder weg, waar de eerste tekenen van een soort van beschaving zich aandienen. Ben en Bo zijn stoppen met de bus bij de Outpost, dat fungeert als klein tankstation, toeristische stop, winkel voor hikers, minimaal supermarktje, bar en postkantoor. Ben heeft een stel door de kinderen zelfgemaakte vogelhuisjes bij zich om te verkopen.

Een jonge vrouw, de leeftijd van Bo, komt de winkel uit.

JVR Hey, wil je naar binnen?

Ze houdt de deur open.

BO Eh, ehm, eh nee nee joh hoeft niet.

Ze lacht.

JVR Oké.

Ze loopt door. Bo, rood, kijkt voorzichtig – zodra zij terugkijkt, kijkt hij weg. Ben ziet het.

BEN Ga anders even met haar praten.

BO Ja tuurlijk, ik zal haar vragen of ze mee komt strijden tegen het genocidale kapitalistische systeem.

BEN Óf, ideeetje – praat over, weet ik veel, het weer.

BO Het weer?

Ben geeft Bo een sleutel.

BEN Ga anders even kijken of er post is.

Ben stapt naar binnen. De eigenaar ontvangt hem.

EIG Hey man, ik heb je handel weken geleden al verkocht.

Hij geeft Ben een stapeltje bankbiljetten.

EIG Heb je nieuw?

Ben geeft zijn handelswaar.

EIG Zelfde afspraak?

BEN Hm mm.

Ben telt het geld.

EIG Oh ja, d'r is voor je gebeld.

Ben knikt.

Bo heeft de post gehaald. Een stapeltje enveloppen, voor hem. Hij kijkt om zich heen. De jonge vrouw spreekt hem aan. Bo is te verdiept in de brieven om verlegen te worden.

JVR Wil je een slokje?
BO Ik drink niet.
JVR Oooohhhkkkééé...
 Zo.
 Dat is veel post.
BO Ja.
JVR Populaire jongen.
 Allemaal liefdesbrieven?
BO Hm? Nee, universiteiten.
JVR Oh, wauw.
 Maak eens open.
BO Nee, ik –

Hij kijkt of Ben er aankomt, die is niet in zicht, hij scheurt ze open. Leest.

Ondertussen belt Ben. Abigail neemt op – we zien haar op een andere plek. Het is een oudere vrouw, de oma van de kinderen, de schoonmoeder van Ben. Ze is vermoeid, gespannen, boos, verdrietig.

ABIGAIL Ja?
BEN Met mij.
ABIGAIL Ik zit al vier dagen te wachten tot je belt.
 Vier dagen.
 Het kan je allemaal niks schelen hè?
BEN Abigail...
ABIGAIL Het is helemaal mis.
BEN ...
ABIGAIL Het is allemaal kapot, Ben,
 en het is jouw schuld.
BEN Doe niet zo dramatisch,
 ze is ziek, dat is niet het eind van de wereld.
ABIGAIL Ze is dood.
BEN En ja, dat is heel rot, maar –
ABIGAIL Ze is dood, Ben.

BEN - máár we komen er wel doorheen.

ABIGAIL Luister nou naar me!!
Ze is dood!
Dood!

...

rustiger
Ze is dood.

BEN Maar dat -
is niet -
wat is er gebeurd?

Abigail haalt diep adem.

ABIGAIL Wat er gebeurd is,
is
dat ik mijn dochter
met jou de wildernis in heb laten gaan

Ik had het nooit toe moeten staan.

BEN Daar had jij niks over te zeggen.

ABIGAIL Met jonge kinderen nota bene!

BEN Het is haar leven.

ABIGAIL Leven!? Ben,
dringt het wel tot je door?

BEN Ik-

ABIGAIL Jij hebt haar ziek gemaakt,
jij, en nu is ze dood.

BEN Maar hoe –

ABIGAIL Mijn meisje is dood...

BEN Abigail, het –

ABIGAIL Nee.
Jij zegt niks meer.
Ik grijp in,
ik haal haar kinderen bij jou weg,
ze komen bij mij wonen,
veilig.

Ben reageert scherp.

BEN Abigail.

ABIGAIL Voor je ze net als hun moeder ziek maakt.

Ben ademt scherp in. Abigail hangt op. Ondertussen heeft Bo de brieven gelezen.

JVR En?

BO Ik ben aangenomen.

JVR Waarom kijk je dan alsof je cavia dood is?

BO Ik heb geen cavia.

JVR Bij welke uni?

BO Bij allemaal.

Ben, stil, strak, loopt naar de bus. Bo propt snel de brieven in zijn zak.

BO Er was geen post.

Ben?

Wat is er?

3.1 HET IS HAAR GELUKT

Weer bij het kamp. Iedereen bij elkaar gekropen.

BEN Vier nachten geleden
 heeft mama een einde aan haar leven gemaakt.

 De medicijnen hielpen niet genoeg,
 ze is aan de aandacht van haar verzorgers ontsnapt.

 Dit keer is het haar gelukt.

 Jullie moeder is dood.

Wanneer de woorden van Ben langzaam binnendringen, groeit de wanhoop op het gezicht van de kinderen. Ze beginnen te huilen, bijna te hyperventileren. Het is open, diepe rauw. Elementair. Oer.

ZASJ Wat gaat er nu met ons gebeuren?

BEN Er gaat niets veranderen.
 Wij blijven precies zo doorgaan als altijd.
 Misschien moeten we ons een tijdje gedeisd houden,
 maar wij blijven samen, als één gezin.

Rellian staat op. Ze schreeuwt, van diep, vol pijn, als een dier.

RELIAN MAMMAAAAAAAA!

Ze grijpt naar een mes, ijsbeert, met een rode kop, onthand. Bo wil haar vastpakken, maar Ben houdt hem tegen. Rellian steekt het mes in een kastje, of kussen. Steeds weer. Steeds harder.

Heeft ze het tegen haar moeder, of tegen haar vader? Of tegen een god?

RELIAN Ik haat je!
 Ik haat je!
 Nee nee mamma mama ik
 haat

Ze laat het mes vallen en rent het donkere bos in. Ben loopt rustig achter Rellian aan

RELIAN Laat me met rust.

BEN Als je niet gevolgd wil worden
 moet je niet zoveel sporen achterlaten.

RELIAN Jezus.

BEN Mama was ziek. Dat had niets met jullie te maken.
 Het was fysiek. Zoals kanker. Ze hield vreselijk veel van je.
 Van ons allemaal. Je kan er helemaal niks aan doen,
 maar ik kan je niet helpen als je niet met me praat.

RELIAN Praten! Waarom wil jij altijd maar praten!

BEN Pak me vast dan.

Ben wil Relian vastpakken, ze ontwijkt hem en vertrekt.

RELIAN Ik haat het hier, ik haat dit rotleven hier.

3.2 HARDER SNELLER BETER STERKER

De volgende ochtend. Slecht weer. Heel vroeg. Ben blaast reveille voor het ochtendappel – tamelijk militair. De kinderen treden aan, alsof ze in de houding staan. Harde training. Om emoties uit te vegen.

BEN Hoog!

De kinderen rennen op de plaats met hun knieën hoog.

BEN Laag!

De kinderen laten zich vallen en doen push-ups.

Steeds schreeuwt Ben een ander commando. Spieren trillen, koppen staan strak, zweet stroomt. Rellian kijkt woest.

BEN Kom op! Door! Noem je dit trainen?
Gênant is het! Zijn jullie kleuters? Nog tien!

Een twee een twee,
is dit alles wat jullie kunnen?

Zasj valt om.

BEN Kom op Zasj, wat, ben je drie ofzo?
Hup, nog een keer.

Rellian stopt.

RELIAN Kom op, die kan niet meer.

BEN Dan moet 'ie door!

Bo helpt Zasj overeind.

BEN Door!

BO Pap?

BEN Doordoordoor!

BO Pap!

BEN Wat!

BO Wat gebeurt er nu met mama?

Korte stilte.

BEN Oké, sta op.

Ze staan op.

BEN En... drie rondjes.

Ze blijven staan.

BEN Go go go!

De kinderen blijven waar ze zijn.

ZASJ Komt ze naar huis?

BEN Nee.
Vier rondjes.

RELIAN Hoezo nee?

BEN Oma laat haar begraven.

BO Wanneer?

BEN Zondag.

VESPER Mama wilde niet begraven worden!

ZASJ Ze wilde verbrand worden.

VESPER Gecremeerd.

ZASJ Omdat ze nudist is.

VESPER Boeddhist.

ZASJ Ook!

RELIAN Ze wilde dat haar as –

BEN Ik weet het.
Maar het kan niet.

BO Mama haatte het daar.

BEN Ja.

VESPER We moeten haar daar weghalen.

ZASJ We moeten mama uit de fascistische klauwen van oma redden!

BEN Oma wil ons daar niet.

RELIAN Oma wil jou daar niet.

BEN Oma laat mij arresteren
en eist dan de voogdij op.

VESPER Hoe bedoel je?

BO Als wij mama redden
worden wij uit huis geplaatst?

BEN Ze zal jullie van mij afpakken, ja.

BO Dat kan toch niet?

ZASJ Dat mag toch niet?

BEN Er ligt een kloof tussen recht en rechtvaardigheid,
en dat is een kloof waar je makkelijk in dondert.

Ze kijkt hem wat wazig aan.

BEN Dat er een verschil is tussen gelijk hebben en gelijk krijgen.

ZASJ Een reddingsmissie is nooit zonder risico's.
Ik ben bereid voor mama het risico te nemen.

VESPER *tot publiek*
Ik wil mama zien.

BO *tot publiek*
Nog een keer zeggen dat ik van haar hou.

RELLIAN Laat ons afscheid nemen,
dat is het minste wat je kan doen.

BEN Wat bedoel je daarmee?

BO *zachtjes, deëscalerend*
Rel...

RELLIAN Dat weet je best.

BEN Nee, dat weet ik niet.

RELLIAN Dan weet je het niet.
Maar ik weet het.

VESPER We laten je niet arresteren.

RELLIAN Wie vecht
kan verliezen.

Wie niet vecht
heeft al verloren.

ZASJ Dat zeg jij altijd.

BEN Ja, dat zeg ik altijd.
En nu zeg ik rennen. Go!

RELLIAN Ik wil een motie indienen.

Ben zucht.

RELLIAN Voorstel tot reddingsmissie mama.

BEN Wordt deze motie ondersteund?

De kinderen mompelen bevestigend.

VESPER Ik ondersteun de motie.

BEN De motie wordt in stemming gebracht.
 Voor?

De kinderen steken hun hand op.

BEN Tegen?

Alleen Ben steekt zijn hand op.

RELIAN Meerderheid is voor.

Iedereen kijkt Ben aan.

BO Meerderheid papa.

VESPER De motie is aangenomen.

ZASJ *tot publiek*
 We gaan op missie.

VESPER Reddingsmissie.

RELIAN Reddingsmissie Mama!

Ben staat op, hij schudt zijn hoofd.

BEN Veto.

BO Pap...

BEN Veto!

RELIAN Dat is niet eerlijk!

BEN De training is nog niet afgelopen.
 Vechttechnieken.
 Bo, Relian.

BO Misschien is het genoeg geweest voor va-

BEN Aanvallen.

Bo valt Relian aan, die verdedigt zich niet, Bo gooit haar (zacht) op de grond.

BEN Opstaan.

Relian staat op, uitdagend, sla me maar, doe me maar pijn.

BEN Nog een keer.

Bo valt Relian aan. Relian valt, pijnlijk.

RELIAN Au!

BEN Opstaan.

BO Sorry!

BEN Opstaan.

Rellian probeert het.

BEN Opstaan.

RELLIAN Gaat. Niet.

ZASJ Geef me je hand.

BEN Nee.

Er komt geen redding.

VESPER Wij zijn er toch?

BEN Als jij niet kan lopen
sterf je in dit bos.

BO Wij helpen elkaar.

BEN Help jezelf
want niemand anders doet het.

Een donder. Bliksem.

BEN Niemand anders doet het!
NIEMAND ANDERS DOET HET!

NIEMAND ANDERS DOET HET!!!

Ben kijkt naar zijn gezin. Hij snapt dat hij zijn woede verkeerd richt.

BEN We kúnnen niet naar Mama's uitvaart.
We moeten ons neerleggen bij de feiten,
want soms is de strijd bij voorbaat hopeloos.

Wie de macht heeft bepaalt
hoe de machtelozen leven.

Als we niet buigen voor Oma Abigail
dan zal ze ons scheiden;
met een leger advocaten
en de rechter aan haar kant
zal ze jullie van mij afpakken.

Zo werkt de wereld nu eenmaal,
dat is oneerlijk, onrechtvaardig,
maar onvermijdelijk.

Wij moeten onze bek houden
en ons lot aanvaarden.

Ben kijkt rond, de kinderen zien er verslagen uit.

BEN Nou, ze kunnen de tering krijgen.

De kinderen kijken verbaasd op.

BEN Reddingsmissie mama!

RELIAN Wat?

BEN Komen jullie mee?

Ben springt in de bus. De kinderen, verbaasd, volgen. Ben zet muziek aan, schreeuwt, kanaliseert zijn woede.

BEN Niemand houdt ons tegen!

De kinderen juichen, schreeuwen ook.

KINDEREN Niemand houdt ons tegen!

De bus vertrekt met luide muziek en claxon.

B – ON THE ROAD

4.1 *Landschap verandert langzaam van bos naar stedelijk. Steeds minder groen, steeds meer beton. Ben pakt de microfoon, hij praat als een jolige buschauffeur op schoolreisje.*

BEN Wij van Slavoj Žižek-tours heten u welkom
 op dit Hegelo-Lacaniaanse schoolreisje.

RELIAN *tot publiek*
 Dat is een filosofengrapje, let er maar niet op.

BEN Links van u ziet u het parasitisme van het laatkapitalisme,
 dat ons belooft dat geluk overal te koop is!

 Want wat zien we daar?

BO *tot publiek* Reclame!

VESPER *tot publiek* Beeldschermen!

ZASJ *tot publiek* Prikkel prikkel prikkel!

VESPER *tot publiek* Allemaal neon afleiding.

BEN Ik heb nu al koppijn.

VESPER *tot publiek* En winkelcentra!

BO *tot publiek* Daar smeren ze je van alles aan dat je niet nodig hebt.

ZASJ *tot publiek* Omdat ze je laten geloven
 dat dingen kopen je gelukkig maakt.

BEN Geluk dat verdampt zodra betaald is:
 de roes wordt een kater,
 MacDonalds wordt diarree,
 vervulling wordt hebzucht.

ZASJ *tot publiek* Het is nooit genoeg en je wil altijd meer.

BEN Zo ziet u réchts van ons het systeem
 dat ons vermogen heeft vernietigd
 om het lijden te accepteren,
 zodat de mens een open wond is
 die altijd nieuwe pleisters nodig heeft –

RELIAN *tot publiek* Wat hij bedoelt is dat de meeste mensen
 niet met ongeluk om kunnen gaan.

BEN En die pleisters zijn?

BO televisies

VESPER auto's
ZASJ huizen
BO de nieuwste telefoon
VESPER vliegrei-
ZASJ Stop stop stop stop de bus!
BEN Wat?
ZASJ STOP!!!

Ben stopt, Zasj springt uit de bus.

BEN Wat is er aan de hand?
RELIAN Zasj heeft weer een beest gezien.
VESPER Ah gadver.

In De Outpost gaat ondertussen de telefoon.

EIG De Outpost,
 waar je alles kan vinden
 als je niet gevonden wil worden.

ABIGAIL Ja, goedmorgen, u moet iets voor mij doorgeven.

We zien (maar horen niet) Abigail met de eigenaar spreken.

Zasj komt terug met een dood dier, roadkill.

RELIAN Die is mooi.
ZASJ Voor mijn verzameling!
BEN Was je wel je handen zo?

Ze rijden door.

4.2 GEHOORZAAM TYPE

Ondertussen belt Abigail nog met de Outpost.

EIG Ik zal Ben uw boodschap doorgeven.

ABIGAIL Hij moet dus contact opnemen met mijn advocaat.
Ik geef u het nummer.

EIG Is het niet sneller als u het hem zelf geeft?

ABIGAIL Die man is niet te bereiken!

EIG Maar u ziet hem op de begrafenis.

ABIGAIL Geen sprake van,
ik heb hem verboden te komen.

EIG Ja. Daar luistert hij vast naar,
het is een gehoorzaam type, vindt u niet.

...

ABIGAIL Daar gaat hij spijt van krijgen!

Abigail hangt op.

EIG U ook nog een fijne middag.

4.3 VETO

Ze rijden. Iedereen leest – een spiegel van de kampvuurscène.

BEN Wat lees je?

VESPER Lolita, Nabokov, 1955.

BEN Die staat niet op je leeslijst.

VESPER Het leek me interessant.

tegelijk

BO Interessant!

ZAJS Verboden woord!

BEN Interessant is een leeg woord,
dat gebruiken we niet,
je moet specifiek zijn.

VESPER Het is – verontrustend.

RELIAN Dat staat gewoon op de achterflap.

VESPER Mag ik nu verder lezen?

BEN Eerst echt antwoord geven.

VESPER Oké dan.
Het gaat over een oudere man,
die helemaal verliefd is op een meisje,
alleen dat meisje is pas –

BEN Dat is de anekdote,
maar een verhaaltje
niet de betekenis.

Vesper denkt na.

VESPER Omdat het geschreven is vanuit hem, die man,
ga je er zo'n beetje in mee, of je hebt in ieder geval
begrip voor hem. Wat nogal bizar is, want hij is
gewoon een viezerik. Maar hij houdt wel echt van haar.
En die liefde beschrijft hij heel mooi. En tegelijkertijd
voel ik me erin geluisd, omdat het zo fout is.

Die man is oud en eigenlijk verkracht hij haar gewoon
en het is verwarrend want ik walg van hem én
ik heb medelijden met hem. Tegelijkertijd.

Ben glimlacht.

BEN Heel goed.

VESPER Dank je.

Bo geeft een thumbs up, Rellian rolt met haar ogen.

ZASJ Papa?

BEN Ja.

ZASJ Wat betekent 'verkracht'?

BEN Dat is wanneer iemand, meestal een man
iemand anders, meestal een vrouw,
dwingt om tegen haar zin
geslachtsgemeenschap met hem te hebben.

ZASJ Oké.

BEN Heeft er al iemand honger?

De kinderen roepen 'ik', of 'ja'!

ZASJ Pap?

BEN Ja.

ZASJ Wat is geslachtsgemeenschap?

BEN Dat is wanneer een man
zijn penis
in de vagina van een vrouw steekt.

ZASJ *tot publiek*
Waarom zou iemand dat in godsnaam doen!

BEN Heeft iemand al wat te eten gezien,
een hert of een haas of ander wild?

ZASJ Ik ben een beetje in de war.

BEN Ik ook. Dat is iedereen.

VESPER Stop!

Vesper wijst naar buiten.

VESPER Schapen!

Ben stopt de bus. De kinderen pakken jachtbenodigdheden, iedereen stapt uit.

Vesper spant haar boog.

VESPER Ze rennen niet weg.

BO Ze zijn achter een hek gezet.

ZASJ Waar doen iemand dat?

BEN Om zijn bezit te beschermen.

VESPER Dit is niet jagen.

ZASJ Kom op schaap, ren, dan kunnen we je achtervolgen!

RELIAN Dit is gênant.

VESPER Ik ga geen dier doden
 dat geen kans op ontsnapping heeft.

BEN Oké.

RELIAN Wat gaan we dan eten?

VESPER Niks.

RELIAN Ik heb honger!

VESPER Stemmen.

BEN Wie stemt voor de jacht.

Rellian steekt haar hand op.

BEN Wie stemt tegen?

De anderen.

BEN Motie verworpen.

RELIAN Veto.

BEN Instappen.

RELIAN Veto!

Ze stappen de bus weer in behalve Rellian. Ben start de motor. Rellian, steeds chagrijniger, stapt voorzichtig de bus in. Ze hinkt nog altijd een beetje. Ben rijdt verder.

4.4 LELIJKE VERSLAAFDE ZOMBIEJUNKIES

Ze rijden door de voorstad. De kinderen kijken hun ogen uit naar de mensen.

ZASJ Wat is er aan de hand met die mensen?

BEN Hoe bedoel je?

VESPER Hebben ze een bochel?

BEN Wie?

BO En allemaal zo bleek.

RELLIAN Djiezus.

VESPER Wat? Niemand kijkt elkaar aan.

RELLIAN Ze kijken gewoon naar hun schermpjes.

ZASJ Schermpjes?

BO Een soort van telefoon
waar je een soort van televisie op kan kijken.

VESPER Loopt iedereen op straat televisie te kijken?

BO Soort van.

RELLIAN Cool.

BEN Zo ziet verslaving eruit.

RELLIAN Overdrijf niet zo.

BEN Niet anders dan bij drugs.

RELLIAN Televisie is geen drugs.

BEN Bij ontwenning volgen klachten als onrust, stress,
angst en depressie. Het is een verslaving.

ZASJ *tot het publiek*
Dat is superzielig, want als je ergens verslaafd aan bent,
dan kan je niet meer zonder, ook al is het slecht voor je.

BO Ze zijn ziek, we zouden medelijden met ze moeten hebben.

VESPER Ze kiezen er toch zelf voor?

BEN Zolang er verdiend wordt aan verslaving
is het de vraag of ze er zelf voor kiezen.

Vesper roept uit het raam.

VESPER Toch zijn jullie een stelletje lelijke verslaafde zombiejunkies!

RELIAN Doe normaal!

Dan glijdt het licht van zwaailichten door de bus, even klinkt woep-woep, van een sirene.

RELIAN Daar heb je het al Vesper, ze komen je halen.

Vesper schrikt.

VESPER Echt niet.

ZASJ Heeft oma de politie gebeld?

BEN Abigail kennende zou ze best een melding gedaan kunnen hebben.

VESPER Om ons van mama weg te houden?

ZASJ Niks weerhoudt ons van missie mama!

BO Hoe weet oma dat we komen?

BEN Je moet je die vrouw nooit onderschatten.

De politiewagen rijdt voorbij. Vesper is opgelucht.

VESPER Zie, het was niet voor ons.

BEN Toch moeten we alert blijven.

BO Dood aan het systeem.

BEN Alle macht aan het volk.

VESPER Ik heb honger.

RELIAN Dan had je dat kloteschaap moeten schieten!

BEN Rel...

RELIAN Het is toch zo?
Het is toch zo!
HET IS TOCH ZO!!!

Ben trapt op de rem. De bus staat stil. Voor een wegrestaurant.

4.5 ALERT EN ADDITIEVEN

In het wegrestaurant. Ben kijkt chagrijnig naar de menukaart. De kinderen zijn opgewonden. Een vriendelijke serveerder komt erbij. Naast hen een andere klant.

SERV Hoihoihoi ik ben Sammie,
 weten jullie het al?

VESPER Wat hebben jullie veel!

SERV De keuze is reuze.

BO Ze hebben hotdogs!

SERV Hotdogs voor de knappe jonge man.

BEN Wacht nee streep maar door.

SERV Geen hotdogs voor de knappe jonge man.

ZASJ Wat is cola?

BEN Vloeibaar gif.

SERV Maar wel lekker!

Tot de serveerder.

BEN We hebben nog even nodig.

SERV Tuurlijk schat, neem de tijd,
 niemand komt 'm je brengen.

ZASJ Mag ik cola?

Ben negeert de vraag.

BEN Wat zijn we vergeten?

BO *Perimeter check.*

VESPER *tot publiek*
 Altijd je omgeving in de gaten houden.

BEN Waar zijn de uitgangen?

VESPER Hoofdingang,
 achteruitgang in de keuken,
 nooduitgang naast de wc's.

BEN Hoeveel andere klanten?

RELIAN Eentje maar.

BEN We moeten alert blijven.

Rellian spreekt de klant aan.

RELIAN Bent u gevaarlijk?
KLANT Nee joh, ik ben vegetariër.
VESPER Die kunnen we hebben.
BEN Want wat is het risico als we niet alert zijn?
BO De dood.
VESPER Of erger.
RELIAN Zullen we dan maar bestellen?

Rellian wenkt de serveerder.

BEN En wat is er erger dan de dood?
ZASJ Verlamming. Vernedering.
VESPER Afhankelijkheid. Gevangenschap.
BO Machteloosheid. Onverschilligheid.
ZASJ Verkrachting?
BEN Hm mm.
RELIAN Depressie.

Korte stilte als aankomt wat Rellian hier eigenlijk zegt.

Dan is de serveerder bij het tafeltje.

SERV Zijn jullie eruit?
VESPER Mag ik een tosti Hawaii?
SERV Ja hoor.
BEN Nee.
SERV Nee.
ZASJ Wat is een *milkshake*?
SERV Dat is -
BO Pancakes kan toch wel?
SERV - lekker.
RELIAN Ik wil een hamburger met frietjes.

De serveerder schrijft het op.

BEN Ik doe net of ik dat niet gehoord heb.

De serveerder streept het door.

RELIAN IK WIL EEN HAMBURGER MET FRIETJES!

SERV Zal ik jullie anders nog een secondje geven?

BEN We gaan.

RELIAN Nee!

BO Wat?

VESPER Hoezo?

Ben houdt een menu omhoog.

BEN Zout, transvetten, e-nummers,
 conserveermiddelen, hormonen, suiker, PFAS,
 dat is toch geen eten!

SERV Maar wel lekker.

Ben staat op .

VESPER Motie?

BEN Veto.

Ben vertrekt.

De kinderen twijfelen.

BO Dat is niet democratisch.

RELIAN Anders bestellen we gewoon.

ZASJ Kan dat?

RELIAN Bestel maar gewoon wat je lekker lijkt Zasje.

VESPER Ik weet het niet hoor...

RELIAN Wij zijn de meerderheid.

Vesper vertrekt.

VESPER Sorry.

BO Fastfood is geen reden voor een opstand.

RELIAN Voedsel is de beste reden voor een opstand.

Bo vertrekt.

RELIAN Zijn wij de enigen met lef hè Zasje.

Zasj wordt er ongemakkelijk van dat de groep gescheiden is. Hen wil Rellian niet in haar eentje achterlaten, maar durft ook niet te blijven.

ZASJ Rel?

RELIAN Kom op Zasj, jij staat toch aan mijn kant?

ZASJ En reddingsmissie mama dan?

Rellian zucht.

RELIAN Oké.
 Oké.
 Andere keer.

Rellian staat op, gaat met Zasj naar buiten. Nog altijd een beetje hinkend.

SERV Nou, fijne dag hè?

KLANT Stelletje freaks...

Rellian hoort nog net die laatste opmerking.

4.6 ROBIN HOOD

BEN Wat heb je, Rel?

RELIAN Honger.

BEN Wil je praten?

RELIAN Ik wil eten.

Ben zucht.

BEN Goed.
We gaan op jacht.

VESPER Ik ga geen omheind schaap schieten.

BEN Nee, nee:
Robin Hood.

KINDEREN *tot elkaar, tot publiek*
Yes
gaaf
Robin Hood
tot publiek
Stelen van de rijken,
let maar op!

In de supermarkt. Ben en Zasje bij de kassa met een volgeladen karretje. Bo, Vesper en Relian staan op een afstandje, doen of ze boodschappen doen. Ze doen of ze elkaar niet kennen. De cassier begint met het scannen van de boodschappen.

CASSIER Heeft u alles kunnen vinden?

Ben stikt, perst er een pijnkreuntje uit.

BEN Ah...

ZASJ Papa?

Ben begint te zweten, grijpt naar zijn borst, met zijn andere hand steunt hij op de band.

CASSIER Meneer?

BEN Pluh...

CASSIER Pluh?

Hij graait rond zijn borst, wankelt.

BEN MhPluh!

CASSIER Gaat het, meneer?

Relian komt naar de kassa.

RELIAN Hij heeft een hartaanval!

Ben wankelt achterover, weg van de kassa, tegen een stapel met blikken die kletterend omvalt. Zasje en Relian fokken de boel op.

ZASJ Help!

RELIAN Doe dan wat!

De cassier rent achter de kassa vandaan.

CASSIER Oh god hier heb ik een cursus voor gehad.

Zasje trekt de tong uit de mond van Ben (die oprecht au! kreunt).

BEN Mhpluh!

BO Bel een ambulance!

Vesper en Relian pakken eten uit de wagen pakken.

CASSIER De telefoon staat achter!

VESPER Schiet op dan!

De cassier rent weg. Ben gaat half rechtop zitten. Knipoogt naar de kinderen. Relian en Vesper pakken zoveel mogelijk mee en rennen naar de bus. Bo pakt het wagentje met wat er nog in zit en rent achter ze aan. Dan komt de cassier in paniek terugrennen. Ben gaat weer op de grond kronkelen.

CASSIER Ambulance komt eraan.

BEN Mn pillh –

CASSIER Wat zegt u?

ZASJ Pillen, zijn pillen, hij heeft zijn pillen nodig.

Zasje haalt een potje pillen uit Bens broekzak, krijgt de dop eraf, pillen schieten in de rondte, hen stopt een pil in de mond van Ben. De cassier is nog in paniek.

CASSIER Hij is toch niet dood hè?

ZASJ Papa!?

Ben is buiten adem.

BEN Nee, nee kindje, ik ben niet dood.

Ben staat rustig op.

CASSIER U kunt beter blijven liggen.

ZASJ Het gaat wel weer.

CASSIER Nee nee ik ben hiervoor op cursus geweest
hij moet blijven liggen en en... zijn kleren uitdoen?

BEN Sorry voor de, eh -

CASSIER De ambu –

BEN - excuses voor het ongemak.

CASSIER - ambulance komt eraan.

BEN Bedankt, maar eh

ZASJ bel maar af.

BEN Prettige dag nog.

CASSIER Prettige dag en we hopen u snel weer als klant te mogen verwelkomen.

Ben en Zasz stappen in de bus. Terwijl ze weggrijden komt een ambulancebroeder met brancard oprennen.

4.7 EEN HEEL VRIENDELIJK CRIMINEEL MISDRIJF

Telefoongesprek tussen Abigail en de Hoofdcommissaris.

- ABIGAIL Is hij helemaal gek geworden!
 Een roofoverval!
- HFDCOMM Juridisch-technisch gezien een winkeldiefstal.
- ABIGAIL Schandalig. Laat hem arresteren.
- HFDCOMM Dan staat hij dezelfde dag weer buiten,
 ons politieapparaat is te overspannen
 voor dit soort lichte misdrijven.
- ABIGAIL En dus gaat die misdadiger vrijuit?
- HFDCOMM Op het moment wel, ja.
- ABIGAIL Ik snap het niet, waarom ziet niemand in
 dat iemand die zijn kinderen mee uit stelen neemt
 niet geschikt is als vader?
- HFDCOMM We zetten het in zijn dossier Abigail,
 beter een goede zaak opbouwen
 dan nu kruit verschieten aan kruimelwerk.
- ABIGAIL Ik ben bang voor hem.
- HFDCOMM Maak je geen zorgen,
 ik laat een mannetje surveilleren op de begrafenis.

 Eén misstap en we hebben hem.
- ABIGAIL Oké. Fijn. Dat geeft mijn hart rust.

4.8 TAART IS FEEST

Ze de bus in een parkeerhaven, aan de snelweg, met aan de ene kant groen en aan de andere kant snelweg. Ze gebruiken het winkelwagentje als barbecuerooster. Ze eten met blote handen hun maaltijd die verdiend is met actie. Het is interessant hoe Rellian zich voelt. Aan de ene kant opgewonden van de jacht, aan de andere kant steeds ongemakkelijker bij deze levensstijl.

BO Dít is eten.

ZASJ Écht eten.

VESPER Gezond en eérlijk eten.

BO Gedroogde abrikozen, ongezwaveld,
barstensvol beta-carotine.

BEN En dat is goed voor?

BO Gezichtsvermogen, huid, afweer.

VESPER En tégen vrije radicalen.

ZASJ Radijs, linzen, broccoli, vezels, proteïne en

BO VES ZASJ isothiocyanten!

ZASJ Die helpen kanker voorkomen.

BEN Pindakaas voor goede vetten,
magere melk voor calcium
en kijk eens in mijn rugzak.

Bo pakt er een grote slagroomtaart uit die Ben stiekem uit de winkel meegenomen heeft.

ZASJ Wat de flip!

Ben spuit er nog slagroom op.

BO Taartje transvet met e-nummers?

Ben gooit er nog sprinkles overheen.

VESPER Suikers, hormonen en PFAS?

BEN Het is feest.

RELIAN Wat nou feest?

BEN Taart is feest!

Ben pakt een handvol taart en propt het in zijn mond. De kinderen volgen.

BEN tegen Rellian
Lekker?

...

Rel, wat is er nou.

RELIAN Ik mag geen hamburger,
maar jij mag wel bepalen dat er taart komt.

BEN Wil je geen taart dan?

RELIAN Daar gaat het niet om.

BEN Waar gaat het dan wel om,
leg het ons dan uit, met argumenten.

RELIAN Hier heb je een argument.

Rellian steekt haar middelvinger op.

BEN Zo.
Goed argument.
Lekker kort.

Rellian vertrekt naar de bus. Ben haalt zijn schouders op. De taart is snel op.

BEN Oké allemaal, in de benen!

De kinderen gaan naar de bus, Bo blijft dralen bij Ben.

BO Ik wil studeren.

BEN Iets wat we niet hebben?
Ik kan boeken laten komen.

BO Op de universiteit.

Ben lacht, dat kwetst Bo.

BO Denk je dat ik daar niet slim genoeg voor ben?

BEN Ik denk dat je daar té slim voor bent.

BO We zullen niet allemaal de rest van ons leven
gewoon bij jou blijven.

Ben kijkt zijn zoon aan, lacht niet meer.

BEN Ik zal erover nadenken.

BO Er valt niets na te denken.

BEN We hebben het er later over.

Ben loopt naar de bus.

BO Wanneer?

C – IT'S A FAMILY AFFAIR

5.1 IK WIL GEEN WAPENS IN MIJN HUIS

In de bus door de voorsteden. Aangeharkt gras, relatief grote huizen, dure auto's.

ZASJ Alle huizen lijken hier op elkaar.

BO Conformisme heet dat, dan voelen ze zich veilig.

BEN Wie afwijkt wordt uitgestoten, dus past iedereen zich aan,

VESPER Zo hoeft de staat minder mensen te onderdrukken,
ze onderdrukken elkaar al.

RELIAN Ben -

BEN Als je het eenmaal doorziet, is –

ZASJ Pap?

BEN Weer een dood beest?

RELIAN We zijn er.

Harper en Jackson staan buiten. Harper zwaait, Jackson zit op een schermje.

HARPER HOOOOHOOOOO!

ZASJ Is zij ook onderdrukt?

BEN Ze heeft het zelf niet door.

Harper stapt de bus binnen.

HARPER Haai, jeetje, haai, joh, wat een eclectisch vervoermiddel zeg.

ZASJ *nog in reactie op Ben*
Zielig.

HARPER Wat een eeuwigheid zeg, Benbenbennie,
Gos wat zijn ze groot geworden Jackson doe dat ding uit!

JACKSON Ja straks

BEN Goed je weer te zien.

HARPER Ja superleuk - behalve de omstandigheden dan hè.

BEN Dank je.

HARPER Kan ik je even –

Onhandig moment, onhandige omhelzing. Wel liefdevol.

HARPER Het spijt me zo vreselijk allemaal.

BEN Het is niet jouw schuld.

HARPER *half fluisterend*
Weten ze het al?

BEN Wat al?

HARPER Nou, van hun, dat hun –

BEN Dat hun moeder dood is?

HARPER Nee! Sst. Of, nou ja, ja?

VESPER We weten dat mamma dood is, ja.

HARPER Ja god, ach, zo jong.
Komt het al een beetje bij ze binnen?

BEN Iedereen heeft zijn eigen proces.

HARPER Kosten tijd. Rouwverwerking. Heeft allerlei stadia. Las ik.
Zag ik. Op tv.

Ze ziet Zasje met hun mes spelen, het dringt traag binnen.

HARPER Nou het eten is klaar dus ik hoop dat jullie HALLELUJA JÉSOE GRISTOE!

VESPER *naar publiek*
Jésou Gristoe?

ZASJ Wat eten we?

HARPER Ben!

JACKSON Kip.

BEN Ja?

HARPER WAT IS DAT!?

BEN Dit is een KA-BAR.

JACKSON Vet.

HARPER Wat?

ZASJ De USMC Mark 2 Combat Knife.

HARPER Wat?

ZASJ Van papa gekregen.

HARPER Wat!?

JACKSON Mag ik eens?

ZASJ Ja hoor.

HARPER NEE!

JACKSON Djiezes.

BEN Harper, waarom reageer je zo extreem?

HARPER Ik extreem?
En een kleuter met een zwaard is niet extreem?

RELLIAN Ze is geen kleuter.

ZASJ Het is geen zwaard.

BO Het is gereedschap, je kan er wild mee slachten,
huiden mee prepareren, als jachtmes gebruiken.

BEN Het is een heel veelzijdig instrument.

RELLIAN Ik heb honger.

Harper haalt diep adem.

HARPER Jackson doe dat ding uit!

Terwijl Harper doorpraat, speelt Jackson door.

JACKSON Ja straks.

HARPER Ik wil geen wapens in mijn huis.

ZASJ *tegen Bo en Vesper en Rellian*
Wat doet ze dan voor zelfverdediging?

Harper stapt de bus uit. Ben, de kinderen volgen. Jackson drement wat, Rellian als laatst.

RELLIAN Wat is dat?

JACKSON GTA 5.

RELLIAN Mag ik ook eens?

Harper draait zich om.

HARPER JACKSON!

JACKSON Ja-haa!

Ze gaan ook de bus uit.

JACKSON Ik mag ook nooit wat.

RELLIAN Jij hebt tenminste nog een moeder.

JACKSON Wat?

RELLIAN Niks.

5.2 DE LIEFDE VAN EEN MOEDER

Bij Abigail.

ADVOCAAT Het is een fraai dossier dat u daar heeft vergaard,
ik denk dat u daarmee zeer ver komt bij de rechter.

ABIGAIL Zeer ver?

ADVOCAAT Omtrent voogdijzaken bestaat er zelden een gelopen race.

ABIGAIL Mijn kleinkinderen lopen gevaar, dat is toch het belangrijkste?

ADVOCAAT Rechters zijn *by far* geneigd
kinderen bij de biologische ouders te houden,
er moet echt significant en zwaarwegend belang zijn
een vader uit zijn opvoedkundige taak te ontheffen.

ABIGAIL Praat eens Nederlands man!

ADVOCAAT Wanneer uw schoonzoon agressief is, een gevaar
voor zichzelf of anderen, en/of ontoerekeningsvatbaar –
ja, dan, dan is het evident.

ABIGAIL Wat raad je me aan?

ADVOCAAT Laat hem zichzelf in de nesten werken, laat hem vertoornd raken,
irrationeel, met schreeuwen, dreigen, intimideren.

Liefst met zoveel mogelijk getuigen.

ABIGAIL Zoals op de begrafenis.

ADVOCAAT Clever – dan zitten er emoties op,
mannen en emoties, dat gaat altijd mis.

Maar doet u wel voorzichtig?

ABIGAIL De hoofdcommissaris is een vriendje van me,
die heeft beloofd wat politie te laten surveilleren.

ADVOCAAT U heeft aan alles gedacht.

ABIGAIL Mijn dochter is dood,
ik moet mijn kleinkinderen beschermen,
ik kan ze de zorg geven die hun vader ze onthoudt.

Korte stilte, ze raakt geëmotioneerd.

ABIGAIL Ik kan ze de liefde geven van een moeder.

ADVOCAAT Magnifiek, werkelijk, die traan!
Ja, dit is wat een kinderrechter graag ziet.

5.3 VERSTIKKEND

Aan tafel. Geen gezamenlijke maaltijdbereiding, maar iedereen zit stijf aan tafel en Harper reddert met borden en pannen. Jackson zit op zijn apparaat.

HARPER Jackson. Nu. Of ik smijt dat ding het raam uit.

JACKSON Okééé.

Harper glimlacht stug door. Zasj met een gasmasker. Harper kijkt naar Ben die niks zegt.

HARPER Misschien even geen speelgoed aan tafel.

RELIAN Dat is geen speelgoed dat is een gasmasker.

HARPER Misschien even geen gasmasker aan tafel.

ZASJ Mama zei altijd dat het zo verstikkend was bij jullie,
dus ik neem het zekere voor het onzekere.

Bo en Vesper giechelen.

HARPER Oké. Weet je wat, dan hou je hem binnen handbereik,
maar eten gaat lastig met zo'n ding op.

Of denk je dat ik jullie vergiftig?

Zasj wil wat zeggen maar Harper is hen voor.

HARPER Want dit is allemaal groen, biologisch, ongevaccineerd,
onbespoten, speciaal voor jullie.

BO Onbespoten kip?

HARPER Zeker ja, allejeesjes duur maar goed of zijn jullie veganistisch oh god
jullie zijn toch niet opeens veganistisch geworden?

VESPER Veganisme is voor rijke witte yogatrutjes.

HARPER Ha, ja! Zijn we het in ieder geval over één ding eens.

VESPER In een gebalanceerd dieet zitten dierlijke eiwitten,
dus een jager-verzamelaar bejaagt dieren.

BO Maar niet alleen voor het vlees.

ZASJ We looien de huid, koken botten uit voor soep en simpele werktuigen.

VESPER Wij gebruiken alles, niet alleen uit praktische overwegingen, ook uit
respect.

HARPER Ja. Respect. Hartstikke mooi.
Wie zal ik opscheppen?

RELIAN Mij.

ZASJ Is dit kip?

HARPER Een of twee stukken?

RELIAN Drie?

ZASJ Waar zijn de botten?

BEN Wie wil een slokje?

Harper houdt haar glas op.

BO Wat is het?

BEN Californische Syrah.

BO Oeh lekker.

Bo houdt tot verbijstering van Harper zijn glas omhoog, Ben schenkt in.

JACKSON Yoooo...

VESPER Doe mij maar een halfje.

JACKSON Yooooooooo...

HARPER Ben?

BEN Ja?

HARPER Niet onder mijn dak.

BEN Het is geen drugs. Of suiker.

Harper glimlacht flauwtjes. Jackson kijkt met grote ogen toe.

HARPER Wijn is niet voor kinderen.

BEN In Frankrijk drinken kleuters al wijn,
goed voor de eetlust.

HARPER Zie jij hier ergens een Eiffeltoren?

Ben glimlacht en zet de fles wijn weer neer. Harper krijgt een brok in haar keel.

HARPER God ik vind het zo vreselijk. Van. Hè. Jullie mama.

VESPER Echt?

HARPER Wat? Ja, natuurlijk, wat waarom zeg je, Ben, waarom zegt ze –

BEN Het is oké, iedereen weet dat je haar niet echt mocht.

HARPER Nee dat is niet –

De kinderen mompelen instemmend.

BEN Dat is niet erg, soms is dat gewoon zo.

HARPER Maar het is niet waar,
ik vond haar, ze was, we hadden –

BEN De laatste keer dat we hier waren
noemde je haar een ‘takkewijf’.

JACKSON Sick.

HARPER Ben! Niet waar de kinderen bij zijn!

VESPER *tot publiek*
We hebben het allemaal gehoord.

BO Het is gewoon een woord.

HARPER Maar geen gepast woord.

RELIAN Waarom zei je het dan?

HARPER Het ging over niks, over suiker,
omdat ik de kinderen een raketje had gegeven,
het was héét
maar zij
en ik weet het, ik had het moeten vragen
maar zij kon zó extreem zijn
er zat geen opbouw in hè, zij zat gelijk - hier
en natuurlijk een mening prima maar meteen
ER ZIT MEER SUIKER IN EEN RAKETJE DAN IN COLA!
en ze duwde me ook
niet hard maar ze werd wel fysiek
en ik ben ook maar een mens en ik

ZASJ En toen zei je takkewijf.

HARPER Maar daar ging dus wel iets aan vooraf.

VESPER Zij begon?

HARPER Dat zei ik niet.

RELIAN Nee, je zei ‘doe eens niet zo hysterisch fakking takkewijf.’

HARPER Ja had ik dus niet moeten doen.

BO Emoties zijn eerlijk, die mag je best uiten.

VESPER Als je daarna maar even incheckt.

ZASJ Hm mm.
Het is niet goed om je emoties te onderdrukken.

HARPER Er zit nog wel een verschilletje
tussen onderdrukking en agressie.

BO Ze was enthousiast.

HARPER Ze was onhandelbaar!

BEN Ze was bipolair.

HARPER Maar dat is nog geen excuus om....!

Harper herpakt zich.

HARPER Ja.

Ben wil meehelpen de-escaleren.

BEN Nee.

Harper haalt nog eens diep adem.

HARPER We waren er kapot van
hè Jackson
toen we hoorden dat ze –

Ik weet niet wat ik moet zeggen.

BEN We willen zo graag dat de dood niet bestaat voor ons,
dat we, wanneer we erdoor geraakt worden,
geen idee hebben wat we moeten doen, of zeggen,
in deze tijd lijken we vergeten hoe we om moeten gaan
met verlies, met verdriet.

JACKSON Hoe is ze eigenlijk doodgegaan?

HARPER Je tante was eh, ziek,
en eh
van die ziekte kreeg ze
eh
complicaties.

BEN Ze had een stemmingsstoornis,
soms was ze één bal energie, de zon,
dan was er níks onmogelijk.

Ben glimlacht bij die herinnering.

BEN en soms kwam ze nauwelijks uit bed,
zag ze nergens licht of hoop.

Alsof ze in een zwart gat was gezogen.

VESPER Het is waarschijnlijk begonnen
als kraambedpsychose.

BO Na mijn geboorte.

Vesper legt een hand op de arm van haar broer.

HARPER De dokter heeft haar naar het ziekenhuis gebracht
 en daar probeerden ze haar beter te maken
 maar ze was echt heel erg ziek en toen
 nou ja toen ging ze dood, zieke mensen gaan dood

Jackson kijkt haar verward aan.

HARPER of nee niet altijd natuurlijk
 eigenlijk bijna nooit
 behalve dan bij je tante
 want die eh

BEN Die heeft zelfmoord gepleegd.

HARPER Jezus Ben.

BEN Ze heeft zichzelf van het leven beroofd.

HARPER Moet dat zo expliciet?

BEN Het is toch zo?

HAPER Sommige onderwerpen verdienen misschien
 een andere aanpak, bij kinderen. Voorzichtiger.

BEN Ze was in één keer dood.

HARPER Ben...

BEN Dus ze heeft niet geleden,
 of misschien moet je zeggen
 dat haar pijn toen ophield.

 We zullen het nooit –

Harper staat in tranen op.

BEN Wat?

Ze loopt de kamer uit. Dan pakt Ben de fles wijn. Hij schenkt Bo in. En Vesper.

Zasj wil ook. Ben schenkt in. Ook Rellian houdt haar glas op.

BEN Op reddingsmissie mama.

KINDEREN Op reddingsmissie mama.

JACKSON Sick.

Ben kijkt naar Jackson, legt zijn vinger op zijn lippen.

BEN Ssst.

6. JOUW DAK JOUW REGELS

De volgende ochtend. In de keuken van Harper. De chaos van het ontbijt is voorbij. Harper is aan het opruimen. De kinderen pakken in, ruimen hun spullen op.

Ondertussen, binnen, op groot scherm, spelen Jackson en Rellian GTA5.

JACKSON Pak m pak m pak m pak m!

HARPER Hoe jij tegen jouw kinderen praat, dat is, dat is –

BEN Ik wil niet liegen.

HARPER Ik heb het niet over liegen.

RELLIAN Yes!

HARPER ik heb het over je kinderen beschermen
tegen informatie die ze nog niet kunnen verwerken.

JACKSON Sterf modderfokker!

RELLIAN *praat hem na*
Ja sterf helemaal dood fokker!

HARPER Sommige woorden, daar zijn ze nog te jong voor.

JACKSON Modderfokker!

RELLIAN Modderfokker!

BEN Mijn kinderen kunnen die informa-

HARPER Ik heb het over mijn kind,
mijn kind!

Korte stilte. Het dringt tot Ben door. Op de achtergrond gewelddadige spelgeluiden.

BEN Je hebt gelijk, sorry,
onder jouw dak gelden jouw regels,
dat moet ik respecteren.

Harper ontspant een beetje.

HARPER Oké.
Dank je.

De spanning trekt weg.

JACKSON Lekker ouwe,
je bent een natuurtalent.

Harper ruimt wat op.

HARPER Ze heeft me gebeld.

BEN Abigail.

Harper ruimt wat op. Op de achtergrond computerspelgeluiden.

HARPER Ze bedoelt het niet kwaad.

BEN Hm.

HARPER Probeer het eens van haar kant te zien.

BEN Ben je het met haar eens?

HARPER Nee, ik –

JACKSON Ja!

RELLIAN NEE!

JACKSON NAAR DE TERING!

HARPER ZET VERDOMME DAT SCHERMPJE UIT!

JACKSON Ahhh...

HARPER NU!

Harper ruimt wat op.

HARPER Ik hoop gewoon –

Jackson op, Rellian staat erachter.

JACKSON Lieve mama –

HARPER Nee.

JACKSON Ik wil alleen maar een knuffel!

HARPER Hm mm.

JACKSON En nu ik je toch spreek,
mogen we –

HARPER Nee.

JACKSON We willen alleen het spelletje afmaken.

HARPER Nee!

JACKSON Djiezus waarom niet ik heb gisteren ook al nie-

HARPER Oké prima vijf minuten dan!

Jackson en Rellian af. Harper pakt het gesprek op.

HARPER Ik hoop gewoon
nou
dat je redelijk zal zijn.

BEN Redelijk.

HARPER Denk aan de kinderen.

RELIAN Ik maak je helemaal kapot!

Geluid van ontploffing.

HARPER Zet dat ding wat zachter!

Ben reageert iets scherper.

BEN Wat zeg je nou eigenlijk?

HARPER Wat ik zeg, nou, het is natuurlijk prima
als een volwassen man de keuze maakt
om in de wildernis te wonen,
niet mijn keuze, maar soÿt, vrije wil en alles,
alleen, hebben je kinderen die keuze ook?

BEN Maakt jouw zoon zijn eigen keuzes?

HARPER Nou –

JACKSON Dood!

BEN Nee, dat is opvoeding,
ouders maken keuzes voor hun kinderen.

RELIAN Shit!

HARPER Ik weet hoe moeilijk het is
om een alleenstaande ouder te zijn,
jij staat nu voor een keuze
die de rest van hún leven gaat bepalen.

RELIAN Maak hem dood!

BEN Daar ben ik mij van bewust.

HARPER Ja? Want –

Zasj van achter

ZASJ Rellian en Jackson zitten op een schermpje!

HARPER Ja dat mag van mij!

ZASJ Rellian toch niet?

RELIAN Vuile NSB'er!

ZASJ Pap?

Ben glimlacht naar Harper, roept naar Zasj.

BEN Niet mijn huis
 niet mijn regels.

ZASJ Au!

RELIAN Au!

JACKSON Au!

HARPER Blijf van elkaar af!

Harper haalt adem.

HARPER - ik ben de laatste om me te bemoeien
 met andermans opvoeding, maar –

Zasj komt binnen.

HARPER Djiezes.

ZASJ Mag ik dan ook?

HARPER Ben je daar niet wat jong voor?

Harper kijkt Ben aan. Ben haalt zijn schouders op.

HARPER Prima, doe maar, ga maar lekker schieten.

ZASJ Yes.

HARPER Maar kinderen hebben –

Vesper komt binnen.

HARPER Kom óp nou.

VESPER Zullen we gaan?

BEN Bijna.

VESPER *fluistert tegen Ben*
 Missie red mama!

Vesper af.

HARPER Missie wat?
 Nee
 laat maar
 ik wil het niet weten.

Harper haalt adem.

HARPER Ik wil alleen maar zeggen –
 kinderen hebben structuur nodig,
 kaders, een normale -

BEN Normaal?

HARPER - sociale omgeving,
 huiswerk, vriendjes, uitgaan,
 ervaring in de échte wereld.

Geluid van geweerschoten van het computerspel.

 ZASJ IK MAAK JE HELEMAAL KAPOT!

 JACKSON Wayooo!

Ben kijkt om zich heen.

BEN Want dit is echt?

HARPER Ja! Ja Ben! Dit is echt!
 En jij, jij hebt geen idee,
 je jaagt ze de dood in!

BEN Ik leer ze overleven.

HARPER Hou toch op man!

 ZASJ GA DOOD!

BEN De échte wereld?
 Dat is een wildernis.
 Zie je dan niet dat alles op instorten staat?

Geluiden van het computerspel.

BEN Ik leer ze botbreuken zetten,
 ik leer ze brandwonden behandelen,
 ik leer ze zich oriënteren op de sterren,
 ik leer ze welke planten eetbaar zijn,
 ik leer ze kleren maken van dierenhuiden -

HARPER Jezus.

BEN ik leer ze overleven
 met als enige hulpmiddel een mes
 moet ik daarmee ophouden?

HARPER JA!

BEN Ze hebben het uithoudingsvermogen
 van elitesoldaten!

HARPER Het zijn geen soldaten!
 Het zijn kinderen! Ze moeten naar school!

Jackson komt de keuken binnen, Harper reageert scherp.

HARPER Nee nu is het klaar.

JACKSON Wat?

HARPER Met dat rotschermpje.

JACKSON Ik wilde alleen een snackie pakken.

HARPER Oh.
 Sorry.
 tegen Ben.
 In de groei.
 Altijd honger.

BEN Jackson, vind jij het leuk op school?

Jackson haalt zijn schouders op.

BEN Wat weet je van de grondwet?

JACKSON Heeft dat met grond te maken?

HARPER Jackson.

BEN Zasj! Kan je even komen?

Zasj komt binnen.

ZASJ Ik heb zestien *kills* gemaakt.

BEN Knap.

JACKSON Sick.

BEN Zasj. Grondrechten.

ZASJ *naar publiek*
 Algemene bepaling,
 de Grondwet waarborgt de grondrechten
 en de democratische rechtsstaat

BEN Stop. Je bent aan het opdreunen.
 Zeg het in je eigen woorden.

ZASJ Oké, uhm.

Ze denkt even na.

ZASJ We zijn vrij een eigen mening te vormen,
 ons lichaam is van niemand dan onszelf
 en we hebben recht op privacy.
 Dat zijn grondrechten die we moeten verdedigen,
 want vanzelfsprekend zijn ze niet;

machthebbers kunnen, zoals we vaak zien,
grondwetten wijzigen en de democratie kapot maken.

HARPER Oké, superknap.

ZASJ Dus we moeten alert, autonoom en soeverein blijven.

HARPER Een beetje eng, maar heel knap hoor meisje.

ZASJ Ik ben geen meisje.

HARPER Nee, tuurlijk, sorry, jongen.

ZASJ Ik ben geen jongen.

Bo komt binnen.

BO We zijn klaar om te gaan.

BEN Yes.

Bo weer naar buiten, met Zasj. De kinderen overleggen.

VESPER Nog twee dagen tot de begrafenis,
hebben we al een strategie?

RELIAN We gaan gewoon met oma praten.

BO Nee nee, *stealth*, we moeten onopvallend zijn.

ZASJ We kapen de lijkwagen en rijden ermee weg.

RELIAN Doe normaal!

VESPER We staan in ons recht,
papa heeft haar testament,
dat is juridisch en wettelijk enzo.

BO Wat stel jij dan voor?

VESPER We knallen die kerk in en nemen mama mee.

RELIAN Jullie zijn gek.

ZASJ Heb jij een beter idee?

RELIAN We gaan gewoon -
we doen gewoon -
misschien kunnen we –

Ben en Harper ook naar buiten. De kinderen zwijgen.

BEN Harper, ik waardeer je input
en ik zal het in overweging nemen.

Onhandig moment. Ze geven elkaar een knuffel.

HARPER Ga niet naar de begrafenis.

BEN Ik kan Abigail wel aan.

HARPER Ze heeft een leger advocaten.

BEN En wij hebben onze grondrechten.

Harper laat Ben los.

HARPER Jackson kom even dag zeggen!

De kinderen stappen de bus in. Ben ook. Ze rijden weg. Harper zwaait. Jackson komt in de deuropening staan en steekt zijn middelvinger op.

D – ON THE ROAD AGAIN

7 BIVAK

Ze komen aan op een camping. De bus stopt naast de caravan van Eli en Claire, die buiten zitten. Eli kijkt naar de nieuwkomers, Claire kijkt naar haar schermpje.

BEN We moeten in beweging blijven,
als we lang op één plek zitten
vormen we een te makkelijk doelwit.

Morgen vertrek bij dageraad,

VESPER Moet je kijken,
die mensen nemen hun huis mee als ze kamperen.

ZASJ Kunnen ze geen tent bouwen?

VESPER Ze kunnen niet zonder televisie,
kijk, die antenne.

ZASJ Verslaafd.

VESPER Zelig.

BEN Oké jongens, bivak maken.

De kinderen zetten kamp op, verzamelen hout, maken vuur, bereiden eten. Eli stapt op Ben af. Eli biedt Ben een biertje aan, ze proosten zwijgend.

ZASJ Denk je dat hier herten zitten?

RELIAN We mogen hier echt niet jagen.

ZASJ Wat moeten we dan eten!

Claire blijft zich generend in haar telefoon gedoken. Bo kijkt af en toe naar haar. Sommige kinderen lezen, Relian slentert wat uit de buurt, Bo doet oefeningen .

8.1 JE BENT ZELF RAAR

Bo is bezig met Tai Chi, Claire staat een tijdje toe te kijken. Wanneer hij dat merkt, schrikt hij en valt om. Zasje kijkt naar hen, zonder gezien te worden.

CLAIRE Hoe oud ben jij?

Bo wil zeventien zeggen, maar bedenkt zich.

BO Zevehnenentwintig.

CLAIRE Echt?

ZASJ *tot publiek*
Echt niet!

CLAIRE En wat doe je, studeer je?

Bo knikt.

BO Of nou ik zit even tussen werk en studie in.
Sabbatical.

CLAIRE Oh je bent Jood?

BO Wat?

CLAIRE Dan mag je ook geen gummibeertjes
daar zit toch ook varken in of niet
wat is je insta?

BO Waar ik in sta?

CLAIRE Ik ben Claire.
Clairedelune420.

BO Ik ben Bo.
Of eigenlijk Bodevan.

CLAIRE Waarvan?

BO Hebben mijn ouders zelf verzonnen.

CLAIRE Doen mensen dat? Echt super weird.

Ze lacht, maar ze lacht hem niet uit. Bo lacht een beetje mee.

BO Ja.

Het is duidelijk dat Claire Bo interessant vindt, al begrijpt Bo het niet helemaal – het is de eerste keer dat hij zo met een meisje omgaat. Hij is volledig in de ban van Claire en weet zich nauwelijks een houding te geven – wat Claire erg amusant vindt. Het is een tijdje stil.

CLAIRE Hou jij van muziek?

Bo wil een antwoord geven dat indruk wekt.

BO Ik hou van de Goldbergvarianties van Bach,
 maar dan wel door Glenn Gould,
 als je goed naar die opnames luistert
 dan hoor je hem ademen en hijgen en kreunen,
 alsof hij helemaal in de noten verdwijnt.

CLAIRE *Wicked.*

BO De Cello Suites vind ik ook mooi,
 niet de commerciële versie van YoYo Ma,
 maar die van Rostropovitsj,
 die vind je misschien wat mathematisch,
 maar dat past wel bij Bach.

CLAIRE Gast, je lijkt wel een Wiki.

BO Oh sorry.

CLAIRE Zullen we anders gewoon zoenen?

Bo staat perplex, hij wil heel graag maar weet niet wat te doen. Claire zoent hem.

ZASJ Ooooooooohhhhh....

Het is overweldigend, Bo is op slag verliefd. Ze lacht. Trekt zijn shirt uit. Misschien zelf ook iets. Ze leidt hem naar een donker plekje. Zasje sluipt er achter aan. Ze zoenen.

Dan klikt haar vader een lampje aan. Hij kijkt naar de verhitte jongeren die zich duidelijk betrappt voelen. Het is niet helemaal duidelijk of Eli geamuseerd of chagrijnig is.

ELI Goedenavond jongeman,
 jij bent hopelijk niet van plan met mijn dochter
 wat ik denk dat jij van plan bent.

Bo kijkt naar Eli, naar Claire.

BO Meneer, ik ken uw dochter pas net,
 maar zij heeft nu mijn leven al
 onherroepelijk onmatig onherstelbaar veranderd.

 Het is of mijn hart voor het eerst
 is beginnen te kloppen en ik de wereld,
 sinds onze eerste kus
 voor het eerst in kleur kan zien.

Hij gaat op één knie zitten.

BO Claire, wil je met me tr-

ELI Oké grapjas, volgens mij is het bedtijd.

Bo knikt.

CLAIRE Trusten.

Claire en Eli stappen hun caravan in.

ZASJ Gênant.

Bo schrikt.

BO Wat doe jij hier!

ZASJ Ging je jouw penis in haar vagina steken?

BO Wat? Nee! Of – ik weet het niet,
als zij dat ook wilde, misschien –

ZASJ Gadver!

BO Ja nou oké, we moeten slapen, kom.

Ze gaan de bus in.

8.2 WE DOEN ALLEMAAL ONS BEST

Telefoongesprek tussen Harper en Abigail.

HARPER Ik wil gewoon niet dat er ruzie komt, niet op de begrafenis.

ABIGAIL Ik ook niet, lieverd, maar ik weet niet of dat aan mij ligt.

HARPER Hij doet zijn best.

ABIGAIL Ja, maar dat is niet goed genoeg.

HARPER Oordeel je niet te hard?

ABIGAIL Heb ik me in je vergist, sta jij aan zijn kant?

HARPER Ik sta aan niemands kant.

ABIGAIL Want ik sta aan de kant van de kinderen.

HARPER Ja, ja ik ook natuurlijk.

ABIGAIL Realisme, geen idealisme.

HARPER Ja.

ABIGAIL Een stabiele thuissituatie,
om volwassen en zelfstandig in te worden,
met capaciteiten en competenties
om de wereld aan te kunnen zoals die is.

HARPER Zoals ik Jackson opvoed.

ABIGAIL Hm ja nou ja we doen allemaal ons best.

HARPER Meer kunnen we niet doen.

ABIGAIL Ik heb al kamers voor ze klaargemaakt,
ieder een eigen, ruimte,
dat kan ik die kinderen geven,
veiligheid, fysiek én mentaal,
en ze hoeven nooit, nooit, nooit honger te hebben.

HARPER Hebben ze wel eens honger dan?

ABIGAIL Maar Harper, dat we ons dat alleen al afvragen,
dat zegt toch al genoeg? Ik wil me geen zorgen maken.
Ik wil me geen zorgen meer maken.
Want, de vorige keer dat ik me zorgen maakte –

Ze snikt.

ABIGAIL De vorige keer heb ik niks gedaan...

9. DE HELFT VAN DE ZOOGDIEREN

De volgende ochtend. De laatste resten smeulend vuur worden uitgemaakt, ontbijt wordt verzorgd en gegeten en opgeruimd, het kamp wordt aan kant gemaakt en ingepakt. Achter de bus heeft Ben een grote jerrycan opgehangen waaronder hij doucht. Naakt. Zijn onderlichaam is aan het zicht van het publiek onttrokken (er staat iets voor), maar wel openbaar – te zien vanaf een ander standpunt.

Een oudere man loopt langs en blijft verbijsterd staan kijken. Ben kijkt terug.

BEN Het is maar een piemel hoor,
 ongeveer de helft van alle zoogdieren heeft er eentje.

 U heeft er misschien ook een
 al wil ik geen aannames doen.

Het water is op. Ben begint zich af te drogen. Tijdens het afdrogen loopt hij richting de man / de ontbijtende kinderen. De man blijft staren.

ZASJ Pap, kleren aan tijdens het eten.

Eten, opruimen, inpakken, ze vertrekken.

Wanneer de bus weg rijdt, stapt Claire uit de caravan.

Bo kijkt uit het achterraam naar Claire, Claire zwaait Bo uit.

Stil moment.

E – LIGHT MY FIRE

10. STRATEGIE

De bus. De spanning neemt toe, steeds dichterbij oma Abigail en de uitvaart.

BEN Zie hoe de wereld zich plooit naar het geld,
 hoe dichterbij ons doel komen,
 hoe minder leven er groeit – natuur
 maakt plaats voor woestenij en beton,
 de ziel is uit het landschap geschraapt en nu –

RELIAN Zijn we er nou bijna?

BEN Dames en Heren, welkom bij Ted Kaczynski-tours –

KINDEREN Nu effe niet pap!

VESPER We hebben nog geen strategie.

BEN Waar hebben we een strategie voor nodig?

BO Reddingsmissie mama.

BEN We gaan gewoon naar binnen.

ZASJ Moeten we niet eerst verkennen,
 uitgangen lokaliseren,
 checken of er politie is.

RELIAN Denk je dat er politie is?

BO Ben, jij moet achter ons blijven,
 onopvallend,
 bij het eerste teken van onraad
 sprint je naar de veiligheid.

BEN Ik denk er niet aan,
 ik ga naar binnen,
 hoofd omhoog,
 door de voordeur.

RELIAN Ben alsjeblieft,
 dit gaat om mama,
 niet om jou.

BEN Mama zou niet willen dat ik me verstop.

RELIAN Je mag het niet voor ons verpesten.

BEN Het is haar feest!
 Haar afscheidsfeest!
 Laat je niet meesleuren in hun verhaal.

RELIAN Hun verhaal of jouw verhaal?

BEN Wat?

ZASJ Pap!

BEN Wat!

ZASJ We zijn er!

11. EEN PAAR LAATSTE WOORDEN

Een geestelijke naast de kist. Plechtig. De sfeer is ernstig. Abigail zit vooraan. Gebroken.

GEESTEL Wij zijn hier allen saam gekomen
om afscheid te nemen
van dit kindje van God,
veel te vroeg, echt tragisch

niet dat ik haar persoonlijk kende
maar haar moeder Abigail
heeft mij alles over deze bijzondere meid verteld

Abigail maakt een verstikt geluid

Een ijverige studente,
tot ze haar vriend ontmoette
en haar veelbelovende carrière opgaf,
heel spijtig. Maar ze kreeg kinderen
en dat was super, want moeder zijn is een geschenk

waar ze elke dag van genoot.
Verder hield ze van eh, nou haar kinderen dus,
en haar moeder en eh

Hij kijkt op een briefje

de natuur.

Toch?

ABIGAIL Ja

GEESTEL Is ook heel troostrijk, natuur.

Hij bladert door zijn aantekeningen.

GEESTEL Ze hield ook van klassieke muziek,
de Goldbergsuites van Yoyo Ma.

Hij geeft een teken, zachtjes klinkt een cellosuite.

GEESTEL Uw lieve kindje, God,
had het heel moeilijk.
Ze wilde zo graag bij U zijn,
dat zij een Grote Zonde beging –

*Abigail snikt. Dan komen Ben en de kinderen binnen. Uitzinnig uitgedost. Opstandig.
Alleen Rellian blijft wat achter, als enige gepast gekleed, ze wil afstand bewaren van dit
gezin en tegelijk aanwezig zijn. Innerlijke tweestrijd.*

BEN Neem ik het hier even over.

Te verbouwereerd laat de geestelijke zich opzij schuiven.

ABIGAIL Ik zei toch dat hij zou komen.

De geestelijke legt zijn hand op Bens schouder, wil ingrijpen.

BEN Hier ligt de moeder van mijn kinderen,
de liefde van mijn leven,
u gunt me vast een paar laatste woorden.

Hij stapt achteruit, misschien omdat hij het met hem eens is, of hij voelt zich wat geïntimideerd.

BEN Ze was boeddhist, trouwens,
wat ze als filosofie zag en niet als religie -
want ze kotste op georganiseerde religie.

RELIAN Djiezus.

Abigail maakt een geschokt geluidje. De advocaat maakt aantekeningen.

De kinderen hummen instemmend.

BEN Dat was niet persoonlijk hoor.

GEESTEL Nee nee zo vat ik het ook niet op.

BEN Ze hield van alle mensen, zelfs van u,
haar hart was groter dan alle kerken bij elkaar.

Ben windt zich op.

BEN En het idee dat zij nu na haar dood
terug de kerk in gedwongen wordt,
met haar heel grote hart en tégen haar zin in,
begraven onder het beton in de stad
die ze háátte – ZE ZOU HET VRESELIJK VINDEN!

ABIGAIL *tot de advocaat*
Zie je, onvoorspelbaar.

Ben richt zich tot de kist, begint te lachen.

ABIGAIL En duidelijk ontoerekeningsvatbaar.

BEN Al had je het ook wel geestig gevonden,
hé lieverd, deze surreële situatie.
Gevoel voor humor had je wel.

GEESTEL Dank voor deze indrukwekkende woorden,
dan gaan w -

BEN Ik ben nog niet klaar.

GEESTEL Ik zou u -

BEN IK BEN NOG NIET KLAAR!

ADVOCAAT *tegen Abigail*
Als hij hem nou een opduvel geeft,
dan wordt het een *piece of cake*.

ABIGAIL *tegen de advocaat*
Dat zou heerlijk zijn.

De telefoon van de Advocaat gaat.

ADVOCAAT Soohhrrysorrysorrysorry!

BEN Nee joh, neem maar even op hoor.

ADVOCAAT Ja hallo, met mij.

ADVOCAAT *in de telefoon, terwijl hij de kerk uit gaat*
In flagrante delicto, ja, hahaha.

Ben haalt een papier tevoorschijn.

BEN Haar testament, zodat iedereen,
in haar eigen woorden, haar laatste wensen hoort.

‘Wanneer ik sterf, als ieder wezen,
wil ik als boeddhist worden gecremeerd.’

De geestlijke en Abigail maken een geluidje.

BEN ‘Met het vuur vieren we de kringloop van het leven,
we maken muziek, we zingen, we dansen,
en ik wil dat mijn as, dat – met nadruk – niks betekent,
niks is en waarin niks van mij is overgebleven,
meegenomen wordt naar het dichtstbijzijnde toilet
en zonder enige poespas wordt doorgespoeld.’

ABIGAIL Ze was ziek!

BEN Ze was grappig.

ABIGAIL Ik heb de politie laten halen Ben.

BEN Ze wilde dit niet.

ABIGAIL Al deze mensen zijn getuige van je gedrag.

BEN Heel goed.

GEESTEL Dit is voor iedereen moeilijk meneer maar zou u –

BEN ZE WILDE DIT NIET.

De geestelijke pakt Ben vast, die duwt de man weg.

ABIGAIL Geweld! Tegen een man van god!

De geestelijke gaat, ietwat potsierlijk, het gevecht aan met Ben. Het is grotesk, deze volwassen mannen, in gevecht in een kerk, bij een kist. De kinderen schrikken ervan. Dit gaat te ver. Ze roepen door elkaar, net als Abigail.

RELIAN Niet doen!

ABIGAIL Ben!

VESPER Papa!

BO Stop!

ZASJ Pak hem!

RELIAN Kom op hou op nou.

Dan komt een doortastende agente naar voren lopen. Ze fluit keihard op haar fluitje. De mannen breken het gevecht af.

AGENTE Waar zijn we nu helemaal mee bezig?

ABIGAIL Arresteer deze man!

AGENTE In een kerk?
Ik weet niet eens of dat mag.

GEESTEL Ik heb een borrel nodig.

De geestelijke af.

BEN Er is niks aan de hand.

AGENTE Uw vrouw?

BEN Hm.

BO Onze moeder.

AGENTE Ik snap het.

ABIGAIL Voer hem af!

AGENTE Rouwverwerking heeft allerlei stadia.
Las ik. Zag ik. Op tv. Ook woede.

Maar denk aan uw kinderen,
houdt u zichzelf een beetje in.

Ben bindt in. Met moeite. De geestelijke geeft een seintje. Orgelmuziek. Hij rolt de kist met een uitvaartkar naar de begrafeniswagen.

AGENTE Als ik terug moet komen,
komt u er niet zo makkelijk van af.
Begrijpt u dat?

Ben zwijgt.

VESPER We begrijpen het.

De agente verwijdt zich.

ABIGAIL Mijn dochter. *Mijn* dochter Ben.
Ik wou dat ze je nooit had ontmoet.

BEN Herinner je je kleinkinderen nog, Abigail?

ABIGAIL Ach lieverds ik heb jullie gemist, kom hier.

Abigail knuffelt ze, tranen in haar ogen.

ABIGAIL Wat zijn jullie groot geworden.

BEN Zasje heb je denk ik nooit ontmoet hè?

ABIGAIL Willen jullie mee naar de begraafplaats?
Jullie mogen met mij meerijden.

Dat klinkt Rellian goed in de oren, de anderen reageren afwijzend.

RELIAN Mag dat?

VESPER Wij gaan met papa mee

ABIGAIL Je papa is niet welkom.

BEN Mijn kinderen gaan nergens heen zonder mij.

ABIGAIL Spijtig. Maar niet verrassend.

BEN Ik laat je haar niet begraven!

ABIGAIL Probeer me maar tegen te houden.

De agente, gealarmeerd door de stemverheffing, is alert.

ABIGAIL Graag zelfs, komt allemaal in je dossier.

Ze vertrekt naar de begraafplaats.

BEN Oké jongens, snel, de bus in.

ZASJ Waar gaan we heen?

BEN Waar denk je?
We gaan erachteraan!

Ben start de motor. De agente komt dichterbij.

VESPER Niet doen pap!

RELIAN Je bent daar niet welkom!

BO Oma laat je arresteren!

BEN Koppen dicht KOPPEN DICHT en DE BUS IN

ZASJ Nee!

Ben is nauwelijks voor rede vatbaar. Alsof het verdriet en de woede en het onrecht nu eindelijk in hem slaan en hij zijn ogenschijnlijke rust (of ontkenning) niet meer volhoudt. De wagen met de kist rijdt weg.

BEN Niemand houdt ons tegen!

RELIAN Ik wil hier weg.

BO Missie afbreken.

ZASJ Missie afbreken!

BEN We gaan mama redden!

BO Mama is dood! Ze is dood! Oké!
Dit is niet wat zij gewild had!

BEN Ze hebben het recht niet!

BO Ik wil je niet kwijt!

BEN Ze hebben het recht niet.
ZE HEBBEN HET RECHT NIET!

BO WE WILLEN JOU NIET OOK NOG KWIJT!

Eindelijk dringen de woorden van zijn kinderen tot Ben door.

F – RUNAWAY TRAIN

12.1 NORMALE TIENERS

Ze parkeren ergens zonder voorzieningen – langs de weg. Aftandse picknicktafel, overvolle vuilbak, peuken, wcpapier. De natriumlampen die het nog doen verspreiden een vaal licht. Geen hart. Geen ziel. Wanneer de bus stil staat, springt Rellian eruit en rent ze weg. Bo rent achter haar aan. Ben probeert gitaar te spelen, maar ook hier – geen hart, geen ziel. Geen kind dat zich geroepen voelt mee te doen. Hij spreekt Zasj aan.

BEN Speel je mee?

ZASJ Ik ga slapen.

BEN Hm.

Ben speelt door. Vesper komt erbij zitten.

Verderop, in een wat duister hoekje, staat Rellian stenen naar een laatste functionerende lantaarnpaal te gooien. Bo komt erbij.

BO Het is oké.

RELIAN Wat weet jij daar nou van.

BO Om verdrietig te zijn.
 Om mama.

RELIAN Ik ben niet verdrietig.

BO Verdriet kan als tranen komen,
 of als woede. Dat is ook emotie.

RELIAN Wat?

BO Verdriet wordt vaak geassocieerd met vrouwelijkheid,
 zo van *echte mannen huilen niet*,
 maar dat is een construct van het patriarchaat.

RELIAN Wie praat zo?
 Normale tieners praten niet zo.

BO Hoe praten normale tieners dan?

RELIAN Over, over, coole dingen,
 games en seks en auto's.

BO Wat voor auto's?

RELIAN Hoe moet ik dat weten ik ben toch geen normale tiener!

BO Normaal bestaat niet.

RELIAN Normaal bestaat hartstikke wel!
De hele wereld is normaal.
Ik hoor bij niemand,
voor jullie ben ik te normaal
en voor de rest van de wereld ben ik een *freak*.

BO Nou én? Wat maakt het uit wat anderen denken?

RELIAN Mij!

 Mij maakt het uit.
Mij.

 Ik wil in de wereld passen!
Ik wil geen *freak* zijn! Iedereen lacht ons uit! Die meid van je, op de
camping?
Stond je uit te lachen.

BO Wat Claire en ik deelden was een diep, fundamenteel –

RELIAN Ze vindt je een *freak*!

BO Dat is n –

RELIAN Ze hadden het recht niet ons het leven af te pakken.

BO Wat? Wie?

RELIAN Papa.
Mama.

BO Papa en mama hebben altijd het beste voor ons gewild.

RELIAN En we kunnen er niet aan ontsnappen, nooit.
Niet alleen omdat we volstrekt ongeschikt zijn voor dit leven
omdat we een soort mislukt opvoed-experiment zijn
maar omdat we genetisch genaaid zijn.

 We zijn net zo gek als mama!

BO Mama wás niet gek,
ze was gewoon
zieker dan we dachten.

RELIAN Oma heeft gelijk. Papa is gevaarlijk.

Bo lacht, niet van harte.

BO Hij houdt van ons.

Relian luistert niet.

BO Mama hield van je.

RELLIAN Je hebt geen idee.

BO We houden allemaal van jou.

Rellian luistert niet.

RELLIAN Als wij niet ontsnappen
worden we allemaal precies zoals mama.

Rellian gooit raak, het licht klappt kapot.

RELLIAN *Freaks!*

Rellian loopt, Bo staat vertwijfeld, verdrietig, langzaam beseffend stil.

12.2 TOELATING

Bij de bus zit Ben nog. Bo ziet hem, haalt de toelatingsbrieven uit zijn rugzak, geeft ze.

BEN Wat is dat?

BO Toelatingsbrieven.

BEN Zo.

Ben bladert ze door.

BEN Indrukwekkend hoor.

BO Oké.

Ben geeft de brieven terug en glimlacht. Bo glimlacht terug.

BEN Zit je me hier dus eigenlijk al de hele tijd voor te liegen?

BO Ik – nee, wat?

BEN Toelatingstesten, aanmeldingsgesprekken, contact leggen,
en alles zonder dat ik er ook maar één seconde iets van wist.

Knap hoor.

BO Nee –

BEN Jawel, vind ik knap.
Een zeer zorgvuldig voorbereid verraad.
Heel indrukwekkend.

BO Het was mama's idee.

Ben is duidelijk verbaasd.

BO Mama heeft me overal mee geholpen.
We hebben het samen gedaan.

BEN Je kan thuis studeren.

BO Ik wil echt studeren.
Met diploma's.

BEN Een papiertje zegt niks,
ze kunnen je daar niks leren!

BO Ik weet niks!

BEN Je weet –

BO Boeken! Ja! Maar niks van de wereld!
Van het leven van het échte leven!
Je hebt een *freak* van me gemaakt

van ons allemaal
jij hebt ons leven verpest jij verpest alles
we zijn *freaks*!

FREAKS!

Bo stamppt weg.

BEN Bo!

Zasj komt naar buiten.

ZASJ Pap?

BEN Nu even niet lieverd.

ZASJ Rellian is weg.

BEN Hoezo weg?

ZASJ Ze heeft een briefje neergelegd.

Zasj laat het briefje zien. Ben springt op, roept.

BEN Rellian!

ZASJ Rellian!

Vesper en Bo komen uit de bus.

VESPER Wat gebeurt er?

ZASJ Rellian is weggelopen.

BEN Rellian!

BO Ik weet waar ze heen is.

13.1 IK HAAT JE

Voor het huis van Abigail. Door het raam zien we Abigail en Rellian in de woonkamer. Ze drinken thee. Oma geeft haar een aai over haar hoofd, staat op en doet het gordijn dicht. In de struiken liggen Ben, Vesper, Bo en Zasje te kijken. Dan staat Ben op, loopt naar de voordeur, bonst hard aan.

BEN Abigail! Abigail doe open!

Abigail opent de deur een stukje, Ben duwt de deur met kracht helemaal open. Abigail deinst achteruit.

BEN Rel!

ABIGAIL Als je haar nog eens wil zien,
kan je nu beter weggaan.

BEN Ze is *mijn* dochter!

ABIGAIL Ik weet hoe je je voelt, Ben,
maar je gooit je eigen glazen in.

BEN Rellian!

ABIGAIL De politie is onderweg.

BEN Rellian! RELLIAN!

Rellian komt achter Abigail staan.

BEN We gaan.

ABIGAIL Een momentje Ben.

BEN Nu.
Luister. Ik snap dat je boos bent,
ik had me niet zo – ik ging te ver

maar soms moet je nu eenmaal dingen doen
die

ABIGAIL Ben.

BEN Die –

ABIGAIL Misschien is dit een moment
om eens naar je dochter te *luisteren*.

Ben valt stil. Boos, wanhopig, verdrietig. Zijn kinderen kwijtraken is zijn grootste angst.

RELIAN Het is jouw schuld dat mama dood is.

BEN Wat heb jij haar wijsgemaakt?

RELIAN Jij bent de slechtste vader van de hele wereld.

Ben valt stil.

RELIAN Ik blijf bij oma.

BEN Nee.

RELIAN Ik ben geen *freak*.

BEN Jij bent uniek.

RELIAN Ik wil niet uniek zijn.
Ik wil normaal zijn.

BEN Lieverd...

RELIAN Je had mama moeten helpen.
Ik haat je.

BEN Je haat me niet.

RELIAN Ik haat je ik haat je ik haat je.

Ze stormt nog altijd hinkend naar binnen. Abigail houdt Ben, die erachteraan wil, tegen.

ABIGAIL Denk je echt dat huisvredebreuk nu verstandig is?

BEN Je kan mijn dochter niet bij me weghouden.

ABIGAIL Ze heeft een gebroken enkel.

BEN Verstuikt.

ABIGAIL Zo dik als twee vuisten.
Overal blauwe plekken.
Schrammen.
Wat doe jij met die kinderen?

BEN Kinderen zijn taai.

ABIGAIL Het is kindermishandeling,
misbruik,
op zijn minst verwaarlozing.

Ben wil reageren, Abigail is hem voor.

ABIGAIL Ik heb me erin verdiept, Ben.

Abigail haalt een kaartje tevoorschijn.

ABIGAIL Laten we hier een beschaafd vervolg aan geven.

Abigail geeft Ben het kaartje.

ABIGAIL Hier. Dit is mijn advocaat.
 De kinderen komen bij mij.
 Jij kan overduidelijk niet voor ze zorgen.

*Ben verscheurt het kaartje. Dan klinkt een naderende auto. Politie. De agente stapt uit.
Ben verdwijnt in de schaduwen.*

AGENTE U had gebeld?

ABIGAIL Wilt u een kopje koffie? Of thee?

De agente gaat met Abigail naar binnen.

13.2 ACTIEVE MISSIE

Ben is terug bij de anderen.

VESPER Waar is Rel?

Ben pakt een verrekijker.

BEN Tweede verdieping,
 middelste raam,
 boven de erker.

BO Doelwit in vizier.

De agente stapt naar buiten.

AGENTE Dan zie ik u morgen op het bureau, voor de aangifte.

ABIGAIL Dank u.

Abigail naar binnen, de agente vertrekt.

BEN Fase twee
 actieve missie.

Vesper staat op.

BO Succes.

ZASJ Niet vallen.

VESPER Dank je.

ZASJ Loop je een schedelbasisfractuur op.
 tegen publiek
 Of een subduraal hematoom.
 Of een dwarslaesie.

BEN Zasj.

ZASJ Sorry.

BEN Breng 'r thuis Vesp.

13.3 MISSION IMPOSSIBLE

Scène zonder woorden. Mission impossible. Parkour. Vesper rent over het gazon, koprolt een schaduw in, springt op, via een hazensprong op de fontein stuitert ze tegen de muur en trekt ze zich op aan een boomtak. Zo klmspringt ze het dak op. Als een elitesoldaat. Af en toe houdt ze halt, knielt ze, kijkt ze om zich heen. Het ziet er professioneel militair uit. Ze loopt over de nok van het dak, tot ze vlak boven het raam is waarachter we het silhouet van Rellian zien. Ben en de kinderen steken hun duim op. Vesper steekt haar duim ook op. Ze doet een stap naar voren. En dan –

schiet een dakpan los. Vesper zwaait met haar armen en valt achterover. Uit ons zicht. Geluid van brekende dakpannen wanneer ze aan de achterkant van het dak glijdt, door de goot heen breekt, dan een halve seconde niks, een klap, brekend glas, autoalarm.

ZASJ VESP!!!

Lichten gaan aan. Rellian gooit het gordijn open. Abigail rent naar buiten. Ben, Bo en Zasje rennen naar Vesper toe.

Sirenes.

Donker.

14. WAANZINNIG VEEL GELUK

Ziekenhuis. Vesper ligt aangesloten op monitors, ogen dicht. Ben zit bij het bed. Hij ziet er slecht uit. Een arts komt bij het bed staan.

ARTS Zo.
 U bent de vader?

De arts knipt een lichtkast aan, zet er een röntgenfoto tegenaan.

ARTS Dit zijn haar nekwervels.
 En dit, ziet u het?
 Dit kleine grijze scheurtje?

Ben knikt.

ARTS Als dit scheurtje een millimeter
 een hálve millimeter verder zat,
 dan was uw dochter nu dood.

 Onvermijdelijk.

Ben weet niet wat hij moet zeggen.

G – CAN YOU FEEL A BRAND NEW DAY

15.1 WELZIJN IS HET BELANGRIJKST

Later in de tuin van Abigail. De kinderen en hun oma doen Tai Chi. Het is een vrolijk samenzijn. De kinderen zijn gecoördineerd en lenig, hun grootmoeder wankelt. Ze lachen. Vesper doet half mee, met een gipsbeen en een brace om haar nek. Ben kijkt van een afstand toe. Hij glimlacht. Er zit pijn in die glimlach. Abigail komt naar Ben toe.

ABIGAIL Het is de juiste keuze Ben.

Ben antwoordt niet.

ABIGAIL Het spijt me dat het zo moest lopen,
 zo hard, zo ben ik normaal niet, maar,
 alles voor de kinderen, toch?

Hun welzijn is het belangrijkst.

Toch?

Korte stilte.

ABIGAIL *iets indringender*
 Toch?

Ben knikt.

ABIGAIL Ik weet hoe het is,
 alleenstaande ouder,
 niet iedereen is ervoor in de wieg ge –

Ze zwijgt, voelt met Ben mee.

ABIGAIL Ik weet dat je van haar hield.
 Ze hield ook van jou.

Ben kijkt Abigail nu aan.

ABIGAIL Ze sprak alleen vol liefde over jou,
 over de kinderen, over jullie leven.

Ze had gehoopt dat ze beter zou worden,
daar, buiten. Ze vond het een paradijs,
wat jullie samen aan het bouwen waren,
een betere wereld.

Het was niet jouw schuld,
het was niemands schuld.

Ze was ziek.

Ben knikt, maar weet niks te zeggen.

15.2 NIETS IS VOOR ALTIJD

Avond in de tuin van Abigail. Ben en de kinderen zitten knus bij elkaar, maar het gesprek is niet knus. De kinderen hebben rode ogen. Er is gehuild. De eerste emotie is er nu af. De sfeer is bedrukt. Rellian staat van een afstandje te kijken. Met groot innerlijk conflict.

ZASJ Morgenochtend?

Ben knikt.

ZASJ Voor altijd?

BEN Niets is voor altijd.

ZASJ Tot je ons komt halen?

BEN Tot we verzinnen hoe we dit het best aan kunnen pakken.

VESPER Wanneer gaan we dan naar huis?

Ben zwijgt.

VESPER Papa?

ZASJ Hou je dan niet meer van ons?

BEN Ik zal altijd van jullie houden.

ZASJ Niets is voor altijd toch?

VESPER Waarom?

BEN Omdat ik van jullie hou.

Stilte. De kinderen proberen het te begrijpen.

BO Komt het door mij?

BEN Nee.

BO Omdat ik zei dat jij alles verpest?

BEN Ach lieverd.

VESPER Het is mijn schuld,
omdat ik ben gevallen.

BEN Ik had je niet op dat dak mogen laten klimmen.

VESPER Daar was consensus over.

BEN Ik ben de volwassene.
Ik moet beter weten.

ZASJ Het is niet mijn schuld.

BEN Het is zeker niet jouw schuld.

ZASJ Dat weet ik.

BO Er bestaat geen schuld,
 alleen oorzaak en gevolg.

Zasj schudt van nee.

ZASJ Het is haar schuld.

Ze wijst Rellian aan, die haar middelvinger opsteekt en naar binnen gaat.

BEN Jullie moeten elkaar niet –

Hij stukt.

BEN Ik ben niet in staat om –

Hij stukt.

BEN Ik heb geprobeerd om jullie -
 ik had niet in de gaten dat –

 ik kan niet

Hij stukt.

BEN Als jullie ouder zijn
 zullen jullie het begrijpen.

BO We willen het nu begrijpen.

ZASJ Leg het maar uit.
 In je eigen woorden.

VESPER Argumenten en tegenargumenten.

ZASJ Specifiek zijn.

Ben glimlacht, er zit pijn in. Hij vindt de goede woorden niet.

BO Papa?

BEN Hm?

BO Gaat het?

BEN Mama was zo ziek.
 Ik had beter moeten weten.
 Ik had moeten –

Ben stukt.

BO Niemand had iets kunnen doen.

ZASJ Ik wil niet bij oma wonen.

VESPER Ze heeft zoveel geld het is gewoon ordinair.

BO Moet je kijken hoeveel ruimte ze inneemt.

VESPER En dat tijdens een wooncrisis!

BO Laten we alternatieven bespreken.

Ben schudt zijn hoofd.

VESPER Tot een gezamenlijke oplossing komen.

Ben staat op. Probeert iets te zeggen, misschien 'sorry', maar er komt niks over zijn lippen. Hij schraapt zijn keel, het lijkt een grom. Verhardt. Verdicht. Loopt weg.

BO Pap?

Hij kijkt niet om.

BO Pap!

15.3 SCHULD

In het huis.

- RELIAN Het is mijn schuld.
- ABIGAIL Waarom zeg je dat?
- RELIAN Het was mijn voorstel,
hier te komen, naar mama.
- ABIGAIL Je hebt je verantwoordelijkheid genomen,
is een hele mond vol, maar bravo.
- RELIAN Het enige wat ik wilde
was dat mama haar laatste wens zou krijgen.
- ABIGAIL Een veilige plek voor haar kinderen, ja.
- RELIAN Nee, dat ze verbrand zou worden.
- ABIGAIL Je bedoelt gecremeerd.
- RELIAN Wanneer gaan we dat doen?
- ABIGAIL Nee joh we hebben toch al afscheid van haar genomen.
In de kerk was dat, dat heet een uitvaart,
en daarna hebben we haar begraven,
ik snap dat dat ingewikkeld is, maar –
- RELIAN Praat nou niet tegen me
alsof ik een kind ben.
- ABIGAIL *oprecht*
Maar je bent toch een kind?
- RELIAN Het stond in haar testament!
- ABIGAIL Lieve schat, dat was geen testament,
dat was een vod papier van een verwarde patiënt.
- RELIAN Nee, oma, het moet,
we moeten doen wat mama wilde.
- ABIGAIL Mama wist niet wat ze wilde.

Rellian raakt gefrustreerd.

- RELIAN Jawel, jawel dat wist ze wél,
ze wilde –
- ABIGAIL Maar lieverd we kunnen haar toch niet opgraven?
We kunnen haar toch niet opgraven?

RELIAN Waarom niet?

Abigail kijkt Relian geschokt aan.

RELIAN Waarom kunnen we mama niet opgraven?

ABIGAIL Einde discussie.

RELIAN Wat nee je kan niet zomaar –!

ABIGAIL Jongedame!

Relian bindt in. Ze vraagt, voorzichtig:

RELIAN Mag ik een motie indienen?

Abigail lacht, niet gemeen, maar oprecht, vanwege de serieuze taal.

ABIGAIL Lieve kind, dat mag je niet,
ik ben de volwassene,
dus ik bepaal de regels hier.

Zoals het hoort in de echte wereld.

16. KOMT GOED

*De volgende ochtend. Ben heeft zijn spullen ingepakt en staat op het punt van vertrek.
De kinderen laten zich niet zien.*

ABIGAIL Laat je me weten hoe ik je kan bereiken?

Ben knikt.

BEN Zasj verzamelt dingen. Dieren. Dode dieren.
 Om op te zetten.

Abigail is geamuseerd.

ABIGAIL Oké.

BEN Soms vergeet die kleren aan te trekken.

Vindt ze minder amusant.

ABIGAIL Hm.

BEN Vesper houdt van parkour.

Abigail kijkt Ben aan.

BEN Rennen en springen
 een soort
 skateboarden zonder skateboard.

ABIGAIL Misschien nog even mee wachten.

Ben glimlacht.

BEN Bo wil studeren.
 Hij is overal aangenomen.
 Ik weet niet hoe ik het moet betalen, maar –

ABIGAIL Ben
 Komt goed.

BEN Ja.

Ben kijkt nog eens om zich heen. Geen kinderen. Hij en Abigail geven elkaar een hand.

Ben stapt de bus in. Rijdt weg.

17.1 DAMES EN HEREN

In de bus.

BEN Dames en heren

Hij slikt iets weg.

dames en h

Hij snikt.

17.2 WIE NIET VECHT

Ben alleen, langs de snelweg. Hij heeft een klein vuurtje gemaakt, eet uit een blikje.

Dan klinkt Rellian.

RELLIAN Eten uit een blikje?

Ben ziet haar niet.

RELLIAN Barst dat niet van de e-nummers.

Ben weet niet zeker of dit echt is. Rellian, die in de bus verstoep had, stapte uit.

RELLIAN Het is niet waar dat ik je haat.

Rellian glimlacht.

RELLIAN Ik wou gewoon dat je mama had kunnen helpen.

Ze omhelzen elkaar.

BEN Ik ook.

De andere kinderen verschijnen nu ook.

RELLIAN We willen de missie volbrengen.

VESPER We willen mama redden.

BEN De missie is afgeblazen.

RELLIAN We willen haar laatste wens vervullen.

ZASJ En haar door de plee spoelen!

KINDEREN JAAA!

Ben kijkt omhoog, hij zit, zijn kinderen staan.

BEN Ik - weet niet of ik durf.

RELLIAN Wie vecht
kan verliezen.

Wie niet vecht
heeft al verloren.

ZASJ Dat zeg jij altijd?

BEN Ja... Ja, dat zeg ik altijd...

...

RELLIAN Alsjeblieft?

18. IK HOU VAN JE NAVEL

In het donker. Op de begraafplaats. De kinderen en Ben graven de kist op.

ZASJ Is dit mama?

VESPER Ik mag het hopen zeg.

De kinderen halen takken, stro, proppen krantenpapier. Ze bouwen een brandstapel voor hun moeder. Ze gooien allemaal een bloem, steen, knuffel, of iets kleins op de stapel.

ZASJ Mammie, ik hou van je.

Ik hou van je haar.

Ik hou van je geur.

Ik hou van je mond.

Ik hou van je navel.

Ik vind het jammer dat we je verbranden
en dat ik je van papa
niet op mag zetten.

Maar als jij dat zo graag wilde
dan vind ik het ook goed.

Ik ga je missen.

Klaar.

VESPER Jij zal altijd mijn moeder zijn.

Ik zal je nooit vergeten.

We zullen wat er overblijft van je vlees
als as
en niks betekent
door de plee spoelen

maar wat overblijft van je geest
in ons
zal altijd deel uitmaken
van ons.

Ik hou van jou.

BO Jij bent mijn moeder geweest.

Bijna achttien jaar lang.

Ik hoop dat je nu gelukkig bent.

Ik hoop dat je weer kan lachen.

Met ons komt het wel goed.

Ben wenkt Rellian, die gebaart dat Ben eerst kan.

BEN Hey stuk, daar ga je.
 Het spijt me.
 Dat ik niet wist wat ik moest doen.
 Het spijt me
 als ik het erger heb gemaakt.
 Je bent
 mijn beste vriend.

*Rellian strijkt een bundeltje lucifers af, geeft iedereen een vlammetje. Zodra iedereen
vuur heeft, gooien ze het op de stapel, die vlam valt, naar de hemel reikt.*

RELIAN Dit was haar lievelingslied.

Rellian begint Sweet Child of Mine van Guns and Roses te spelen.

De rest valt een voor een in.

Een afscheidsfeest, uitbundig, met zang en dans.

19. HOE IS HET NU

Aan de ontbijttafel thuis, in gezond evenwicht, niet meer geïsoleerd. Ze gaan straks naar school. Bo is op sabbatical voor hij gaat studeren. Een telefonisch groepsgeprek.

ABIGAIL En hoe is het met Rel?
BEN Ze vindt haar nieuwe school leuk.
RELIAN Bedankt voor de kleren!
ABIGAIL Met liefde, schat.
RELIAN *(ook) tot publiek*
En ik draag make-up nu!
ABIGAIL En Bodevan?
BEN Peru geloof ik. Al gooit hij zijn plannen nogal vaak om.
ABIGAIL Oh god Peru daar eten ze chihuahua's toch?
VESPER Cavia's!
BO *(ook) tot publiek*
Superlekker knapperig!
VESPER Wij gaan naar school.
BEN Wacht!

Ben haalt een wapen uit de rugtas van Zasje.

ZASJ Waaht?
BEN Tot vanmiddag lieverds.
ABIGAIL Veel plezier kinderen, goed opletten hè!
VES en ZASJ Ja oma.
VESPER Rel, we moeten gaan!
ABIGAIL Ik moet ook ophangen.

Relian pakt ook snel haar tas. Ze gaan de deur uit.

RELIAN Dag oma!
ABIGAIL Zien we elkaar snel?
BEN Eerste kerstdag.
ABIGAIL Eerste kerstdag. Afgesproken.

Ze hangen op. Iedereen af. Alleen Ben nog in het gouden licht. Het gaat een fijne dag worden. Ben glimlacht.

Einde.